

Ալիեւ Ղարաբաղին Կ'առաջարկէ Ինքնավար Հանրապետութեան Կարգավիճակ

«Ինքնավար հանրապետութեան կարգավիճակն է առաւելագոյն փոխզիջումը Ղարաբաղի հարցով, որուն պատրաստ է այսօր Ատրպէյճանը», նման յայտարարութիւն ըրած է Իլհամ Ալիեւ ռուսական «Նովոստի» լրատուական գործակալութեան տուած ծաւալուն հարցազրոյցի մը ընթացքին, որուն մէջ անդրադարձած է Արեւմուտքի, Ռուսիոյ, Թուրքիոյ եւ Իրանի հետ յարաբերութիւններուն, իր անձնական յարաբերութիւններուն փութիւնի հետ եւ բնականաբար, խօսած է Ղարաբաղի մասին, մասնաւորապէս ներկայացնելով, թէ ինչ ըսել է փոխզիջում Պաքուի համար:

«Ատրպէյճանի տարած քայլին ամբողջականութիւնը չի քննարկուել իր եւ չի կրնար քննարկման առարկայ դառնալ, մենք չենք համաձայնիր տրամադրել Ղարաբաղին անկախ կարգավիճակ եւ հայկական կողմը այս շատ լաւ գիտէ: Սակայն ինչպիսի փոխզիջում հնարաւոր է՝ Լեւոնային Ղարաբաղի բնակչութեան անվտանգութեան, կենսունակութեան, ինքնավարութեան ապահովումը, ինչպէս նաեւ Ատրպէյճանական ներդրումային ծրագիրներու իրականացումը Ղարաբաղի մէջ: Ինչպէս նաեւ ազգերու խաղաղ գոյատեւումն այս տարած քին մէջ, մէկ պայմանով՝ որ Հայաստան ազատէ Ղարաբաղի շուրջ շրջանները», - ըսած է Ալիեւ:

Ալիեւը անդրադարձած է նա-

եւ ձոն Քերրիի ծանօթ յայտարարութեան, որուն մէջ Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարը ըսած էր, որ Ղարաբաղեան խնդրի կարգաւորման ժամանակը դեռ չէ եկած եւ որ Ղարաբաղեան խնդիրը աւելի բարդ խնդիր է, քան նոյնիսկ պահեստինա-խորհրդակցական խնդիրը: Ատրպէյճանի նախագահի պնդմամբ՝ Քերրիի այս յայտարարութիւնը ամբողջովին կը հակասէ Ամերիկայի նախագահի դիրքորոշման եւ այս յայտարարութեամբ Քերրին հակամարտութեան շուրջ բանակցութիւնները երկարաձգելու ազդանշան կ'ուղարկէ Հայաստանին:

Մեկնաբանելով Ղարաբաղեան հիմնախնդրի կարգաւորման վերաբերեալ Իլհամ Ալիեւի վերոյիշեալ յայտարարութիւնները, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլի քարտուղար Տիգրան Բալայեանը ըսաւ, - «Ալիեւ լաւ կը լինէր, որ Ատրպէյճանի ղեկավարութիւնը ինքնախաբէութեամբ չզբաղուեր եւ թող չփչեր Ատրպէյճանական հասարակութեան աչքերին: Մէկ շաբաթ առաջ Ատրպէյճանի ղեկավարը արդէն հրապարակաւ խոստովանել էր բանակցութիւնների իրական բովանդակութեան մասին, նշելով, որ Պաքուին հորդորում են ճանաչել Լեւոնային Ղարաբաղի անկախութիւնը», - չեչոտեց Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան խօսնակը:

Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ 170-Ամեակի Տօնակատարութիւնը

Տեսարան Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 170-ամեակի տօնակատարութենէն

Կիրակի, Հոկտեմբեր 16-ի երեկոյեան նշուեցաւ Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 170-ամեակը: Այս առթիւ կազմակերպուած տօնակատարութեան ընթացքին ներկայացուցեցաւ բարձրորակ սրբազան համերգ:

Լոս Անձե՛լըսի Հայ Աւետարանական Միացեալ Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած արարողութեան ներ-

կայ էին Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ տարբեր շրջաններու հովիւներ, Արեւմտեան Ամերիկայի Թեմի Առաջնորդ՝ Տէր Յովնան Արք. Յովսէփեանի ներկայացուցիչ Տէր Արշակ Խաչատուրեանը, Հայ քաղաքական կուսակցութիւններու եւ այլ կազմակերպութիւններու

Ֆրանսայի Ծերակոյտը Հաստատեց Ցեղասպանութեան Ժխտումը Քրեականացնող Օրինագիծը

Ֆրանսայի Ծերակոյտի Հոկտեմբեր 14-ի նիստի ընթացքին քննարկման եւ ապա քուէարկութեան դրուեցաւ Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրեականացնող օրինագիծը, որ ընդունուեցաւ 156 կողմ եւ 146 դէմ ձայնով:

Ֆրանսայի խորհրդարանի ստորին պալատի՝ Ազգային Ժողովի պատգամաւորները, Յուլիսին միաձայն կողմ քուէարկած էին «Հաւասարութիւն եւ քաղաքացիութիւն» կոչուող օրինագիծի փոփոխութիւններուն, որով պատիժ կը սահմանուի մարդկութեան դէմ գործուած բոլոր չանցագործութիւնները, որոնց շարքին՝ Հայոց Ցեղասպանութիւնը ժխտելու եւ հերքելու համար:

Կային պատգամաւորներ, որոնք կը կարծէին, որ ընդհանուր օրէնքին պէտք է բեկանուի Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրեականացնելու մասին դրոյթը, սակայն հայկական համայնքը աշխատանք տարաւ եւ հասաւ անոր, որ Ծերակոյտի քննարկման ներկայացուի նաեւ այն տարբերակը, որ ամռան ընդունուած էր Ստորին պալատին կողմէ՝ Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրեականացնող դրոյթը ներառուած:

Քուէարկութենէն ետք, Ֆրանսայի Ծերակոյտի անդամ Ֆիլիպ Կանտելլակ իր ուրախութիւնը յայտնեց վերոյիշեալ յօդուածի ընդունման առթիւ. - «Ես շատ գոհ եմ, որ Ծերակոյտը լայն մեծամասնութեամբ ընդունեց յօդուածը՝ կողմ դնելով քաղաքական տարբերութիւնները: Այսուհետեւ պատիժը կը վերաբերի բոլոր ցեղասպանութիւններուն: Այս շատ կարեւոր քայլ է՝ պատժելու համար

բոլոր ժխտողականներուն եւ յատկապէս անոնց, որոնք կը ժխտեն 1915 թուականի հայերու ցեղասպանութիւնը: Այս քայլով Ֆրանսան շատ կարեւոր ուղերձ կը յղէ աշխարհին այն ժամանակ, երբ մասսայական ոճիրներ կը գործուին Միջին Արեւելքի մէջ եւ այլուր»:

Այս առթիւ Հայաստան ողջունեց Ծերակոյտի որոշումը: «Ողջունում ենք Ֆրանսայի Սենատի կողմից դեռ ամռանը Ազգային Ժողովում հաստատուած՝ Հայոց ցեղասպանութեան ժխտումը քրեականացնող օրինագիծի ընդունումը», - յայտարարեց Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար էդուարդ Նալբանդեան:

«Այս քայլով Ֆրանսիան կրկին անգամ վերահաստատում է իր արժէքաւոր դերակատարումը անցեալում իրականացուած ցեղասպանութիւնների դատապարտման եւ ժխտողականութեան դէմ պայքարի, ինչպէս նաեւ՝ մարդկութեան դէմ հնարաւոր նոր ոճիրների կանխարգելման գործում», - ըստուած էր Նալբանդեանի յայտարարութեան մէջ:

Այժմ, ընդունուած օրէնքի մասին իր կարծիքը պէտք է յայտնէ նաեւ Ֆրանսայի Սահմանադրական Դատարանը:

ԳՈՅԺ

Սոցիալ Դեմոկրատ Յնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Սարմինը խոր ցաւով կը գուժէ վաղահաս եւ անակնկալ մահը, իր երիտասարդ անդամին՝ Ընկեր ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ, որ պատահեցաւ Հոկտեմբեր 13-ին, Լաս Վեկասի մէջ:

Ընկերոջ Տան Կարգը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 20 Հոկտեմբեր 2016-ին, Վէն Նայսի Ս. Պետրոս Եկեղեցւոյ մէջ, երեկոյեան ժամը 7:00-ին: Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 21 Հոկտեմբերի կ.ե. ժամը 1:30-ին Հոլիվուտի Ս. Յովհաննու Կարապետ Եկեղեցւոյ մէջ, ապա թաղումը պիտի կատարուի Հոլիվուտ Հիլզի Ֆորեսթ Լոն գերեզմանատան մէջ:

տարուի Հոլիվուտ Հիլզի Ֆորեսթ Լոն գերեզմանատան մէջ:

ՍԳՅԿ
ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ԱՍԵՐԻԿԱՅԻ
ՎԱՐԻՉ ՍԱՐՄԻՆ

ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ ՀԱԼԱՔԻՆ ՈՒ ԿՈՒԵԿՏՈՒԹԵԱՆ ՁՆՅՈՒԱԾ ՍԱԽՄԱՆՆԵՐԸ

ԹԱՍԱՐ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Անցեալ շաբաթ Երեւանում կայացաւ ՀԱՊԿ Հաւաքական անվտանգութեան խորհրդի նստաշրջանը, որին մասնակցելու նպատակով Հայաստանի Ժամանակակից Բեռնի մասնաճիւղի նախագահ Վլադիմիր Փոլոթինը: Երեւան էին ժամանել Բեռնի մասնաճիւղի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն, Տաշիկի մասնաճիւղի նախագահ Էմմա Ռոստոմովը եւ Ղրղզստանի նախագահ Ալմազբեկ Աթամբաեւը: Իսկ Ղազախստանը, ի տարբերութիւն ՀԱՊԿ անդամ միւս երկրների, ներկայացուած չէ նախագահի մակարդակով: Նուրսուլթան Նազարբաեւի փոխարէն Հայաստան էր ժամանել Ղազախստանի վարչապետ Բակիթ Մազինտաեւը: Ինչպէս աւելի վաղ յայտնել էր այդ երկրի նախագահի աշխատակազմը, Նազարբաեւը առողջական ինդիքներ ունի, ինչը, սակայն, որոշ վերլուծաբաններ կասկածի տակ էին դրել՝ չբացատրելով, թէ հիւանդութիւնը ընդամենը պատրուակ է Հայաստան կատարելիք այցի խուսափելու համար:

Նիստի օրակարգային հարցերից մէկը ՀԱՊԿ գլխաւոր նոր քարտուղարի հաստատումն էր: Այդ պաշտօնում, ըստ ընտացիոն կարգի, պէտք է նշանակուէր Հայաստանի ներկայացուցիչը: Սակայն ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանը յայտարարեց, թէ այդ հարցը օրակարգից դուրս է եւ կը քննարկուի տարեկան ընթացիկ Ռուսաստանում:

ՀԱՊԿ գլխաւոր քարտուղարի նշանակումից բացի, սպասուէր էր, որ նիստի ընթացքում երկրների ղեկավարները կ'ընդունեն «Մինչեւ 2025թ. ՀԱՊԿ հաւաքական անվտանգութեան ռազմավարութիւն»:

ը, նաեւ յայտարարութիւններ կ'ընդունեն «Լեռնային Ղարաբաղի հիմնադրամի կարգաւորման», ինչպէս նաեւ հակահրթիռային պաշտպանութեան վերաբերեալ: Աւելի վաղ Հայաստանի ԱԳՆ-ն տեղեկացրել էր, որ ՀԱՊԿ պետութիւնների արտգործնախարարների խորհրդի նիստում հաւանութիւն է տրուել անվտանգութեան խորհրդի նիստին ներկայացուելիք «Մինչեւ 2025թ. ՀԱՊԿ հաւաքական անվտանգութեան ռազմավարութեանը», Հաւաքական անվտանգութեան խորհրդի նստաշրջանի եզրափակիչ յայտարարութեանը, «Լեռնային Ղարաբաղի հիմնադրամի կարգաւորման», ինչպէս նաեւ հակահրթիռային պաշտպանութեան վերաբերեալ յայտարարութիւնները: Սակայն Ռուսաստանեան ՏԱՄՍ լրատուական գործակալութիւնը, վկայակոչելով Կրեմլի խօսնակ Դմիտրի Պեսկովին, յայտնեց, որ ՀԱՊԿ անդամ երկրների ղեկավարները Լեռնային Ղարաբաղի հարցով յայտարարութիւն չեն ընդունի: «Ոչ, այսօր ոչ», - լրագրողների հետ զրոյցում ասել էր Պեսկովը:

Սակայն պարզուեց, որ այնուամենայնիւ, ԼՂ խնդրի վերաբերեալ յայտարարութիւն, այնուամենայնիւ, ընդունուել է, որում աջակցութիւն են յայտնել Մալիսի 16-ն Վիեննայում եւ Յուսիսի 20-ին Սանկտ Պետերբուրգում կայացած գագաթնաժողովների ժամանակ ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւններին, որոնք ուղղուած են հակամարտութեան գոտում իրավիճակի սրման կանխմանը, իրավիճակի կայունացմանը եւ խաղաղ կարգաւորման գործընթացն առաջ մղելու պայմանների ստեղծմանը:

Յիշեցնենք, անցած տարի Դեկտեմբերին Սերժ Սարգսեանը Մոսկուայում սուր քննադատութեան ենթարկուելով, - «Ամէն անգամ, երբ Ատրպէյճանի զինուած ուժերը Հայաստանի դէմ կիրառուէն են ավտոմատներ, ականանետեր եւ հրետանային սարքաւորումներ, նրանք կրակում են Աստանայի, Դուշանբէի եւ Բիշքեկի, Մոսկուայի եւ Մինսկի ուղղութեամբ: Յիշեցնենք, որ մենք Կանոնադրութեան մէջ ունենք համապատասխան յօդուած: Եւ եթէ մենք ոչ միայն չենք կիրառուած այդ յօդուածը, չենք քննարկուած ստեղծուած իրավիճակը, հարկ չենք համարուել վերցնել լրացուած եւ հետաքրքրուել՝ ինչ է կատարուել դաշնակից Հայաստանում, ապա մենք պարզապէս այդ կրակոցների տակ ենք դնում մեր ամբողջ Կազմակերպութիւնը, նրա հեղինակութիւնը, նրա կարեւորութիւնը»:

Ուշագրաւ է, որ Հայաստանում ԼՂ-ի խնդրին է անդրադարձել է նաեւ ՌԴ ԱԳ նախարար Սերգեյ Լաւրովը: Նա ասել է, թէ Թուրքիան կարող է դրական դերակատարութիւն ունենալ դարաբաղեան խնդրի կարգաւորման հարցում: «Այն, որ Թուրքիան կարող է դրական դերակատարութիւն ունենալ՝ ապահովելով Ղարաբաղի ապաշրջանակումը, նորմալ տնտեսական համագործակցութիւնը տարածաշրջանում, սա շատ կարեւոր գործօն է, որը մենք միշտ հաշուի ենք առնում», - ասել է Լաւրովը, ապա յաւելել, որ եթէ յանկարծ Թուրքիան եւ Հայաստանը վերադառնան իրենց պայմանաւորուածութիւնների կատարմանը, չկապելով այդ գործընթացը դարաբաղեան հակամարտութեան հետ, իրենք միայն ուրախ կը լինեն: «Բայց մեր տպաւորութեամբ, ԼՂ

խնդրում առաջընթացը առանցքային է հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման համար», - ասել է Լաւրովը:

Ստացուած է, Երեւանում հերթական անարդիւնք հաւաքն անցկացուեց, կարծես, ամէն ինչ արուեց, որպէսզի Հայաստանում անցկացուած հանդիպումը աննկատ անցկացուի: Սա դեռ ամէն չէ: ՀԱՊԿ Հաւաքական անվտանգութեան խորհրդի նստաշրջանի վերաբերեալ Ռուսաստանեան մամուլի հրապարակումները դուրս են կոռեկտուրիւնից եւ բացարձակ ասնձարձակ են:

Նախ, թէ՛ հայաստանցի, թէ՛ Ռուսաստանցի լրագրողները նկատել են նաեւ, որ երէկուայ հաւաքը գրեթէ ամբողջովին փակ էր լրագրողների համար, ինչն աննախադէպ է նոյնիսկ այս կազմակերպութեան համար: Օրինակ, ինչպէս կարելի է բացատրել նմանօրինակ մտքերով հրապարակումը՝ Ռուսաստանեան մամուլում՝ «Սերժ Սարգսեանը ինչ-որ բան էր քրթմնջում...»:

ՀԱՊԿ երեւանեան գագաթնաժողովի մասին Ռուսաստանեան «Մոսկովսկի Կոմսոմոլեց» թերթը գրում է. «Յայտնի հանգամանքների պատճառով Հայաստանը ՀԱՊԿ անդամ պետութիւնների ղեկավարների համար ամենահարմար վայրը չէ: Նոյնիսկ, եթէ չեն անում բարձր յայտարարութիւններ, միայն Հայաստանում հաւաքուելու փաստը արդէն լի է Թուրքիայի եւ Ատրպէյճանի հետ յարաբերութիւնները վատացնելու վտանգով, իսկ այս երկու պետութիւնները ՀԱՊԿ անդամ Հայաստանը չհաշուած՝ միւս բոլոր

Շար.ը էջ 18

Տագնապ Կարէն Կարապետեանի Համար

ՅԱԿՈՒ ԲԱԳՐԱԼԵԱՆ

ՀՀԿ խորհրդարանական խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Բաղդասարեանը յայտարարել է, որ կապի ու տրանսպորտի նախկին նախարար Գագիկ Բեգլարեանի տեղը ՀՀԿ-ում շատ ամուր է: Նա այդպէս պատասխանել է լրագրողների հարցին, թէ իրականութիւն է արդեօք, որ Բեգլարեանը պատրաստուել է հեռանալ ու ստեղծել նոր կուսակցութիւն:

Վահրամ Բաղդասարեանը փաստօրէն տագնապ է ազդարարում նոր վարչապետ Կարէն Կարապետեանի համար, որի նշանակումից յետոյ կառավարութիւնից հեռացուեց Գագիկ Բեգլարեանն, ու նրա տեղը զբաղեցրեց Կարէն Կարապետեանի վստահելի անձանց «տեխնոկրատ» թիմի ներկայացուցիչը:

Գագիկ Բեգլարեանը Հայաստանի իշխող համակարգի նշանային ֆիգուրներից է: Նա պարզապէս անձ չէ համակարգում, այլ ենթահամակարգ: Հայաստանի իշխող քրէա-օլիգարխիկ համակարգն ունի իր ենթահամակարգերը եւ իշխանութեան մի շարք ներկայացուցիչներ պարզապէս անձինք չեն, այլ այդպիսի ենթահամակարգերի ղեկավարներ եւ խորհրդանիշեր: Գագիկ Բեգլարեանը դասուում է այդ անձանց շարքում: Հետեւաբար, երբ խօսուում է նրա դիրքերի

ամրութեան մասին, դա ինքնաբերաբար նշանակում է քրէա-օլիգարխիկ համակարգի դիրքերի ամրութիւն:

Վահրամ Բաղդասարեանի ազդակը հենց դա է, քանի որ հազիւ թէ Գագիկ Բեգլարեանը գուտ իբրեւ անձ իր ճակատագրով մտահոգեր Բաղդասարեանին այնքան, որ նա մամուլում աւետեր Բեգլարեանի ՀՀԿ-ական դիրքերի ամրութեան մասին: Բաղդասարեանն այդպիսով աւետում է նաեւ սեփական, եւ ընդհանրապէս քրէա-օլիգարխիայի դիրքերի ամրութեան մասին:

Այստեղ է յայտարարութեան բուն շարժառիթն ու շահագրգռութիւնը:

Իսկ եթէ այդ դիրքերը ՀՀԿ-ում ամուր են, դա նշանակում է, որ իրավիճակը տագնապալի է Կարէն Կարապետեանի համար: Որովհետեւ քանի դեռ ՀՀԿ-ում ամուր է քրէա-օլիգարխիայի դիրքը, նշանակում է, որ Կարէն Կարապետեանի դիրքը լինելու է բաւական թոյլ ու երերուն, եւ սկզբունքօրէն նշանակութիւն չունի, որ քրէա-օլիգարխիան գիշեր է տեղը կառավարութիւնում:

Մի կողմ թողնենք այն, թէ ինչքանով է անկեղծ տնտեսական համակարգային փոփոխութիւնն առաջացնելու Կարէն Կարապետեանի ցանկութիւնը: Եւ ինչ փոփոխութիւն է պատկերացնում նա եւ

նրա թիմն ընդհանրապէս:

Կայ մի խօսուել հանգամանք. նրա կառավարութիւնն են եկել մարդիկ, որոնք բաւական յարմարաւէտ գործունէութիւն են ծաւալել մասնաւոր հատուածում, բարձր կառավարչական պաշտօններում, չունեն անձնական բարեկեցութեան, փողի, ինքնահաստատման խնդիր, չեն եղել քաղաքականութեան մէջ եւ կարծես թէ թաթախուած չեն եղել տարբեր ինտրիգների ու խարդաւանքների մէջ:

Այդ անձինք թողել են յարմարաւէտ միջավայրը եւ ստանձնել մի կարգավիճակ, որը նրանց դարձնում է հանրայնօրէն պատասխանատու, դնում հասարակական աշխուրջ հայեացքի տակ, երբ ամէն քայլը կարող է դառնալ խիստ քննադատութեան առարկայ:

Այդ մարդիկ բաւական հասուն ու կայացած են այդ ուիսկը գիտակցելու համար: Եւ հետեւաբար, եթէ գնացել են դրան, կը նշանակի, որ գնացել են ինչ որ բան փոխելու հաստատակամութեամբ, ինչ որ մէկը համոզել է նրանց, որ կը լինի փոխելու հնարաւորութիւն:

Այդ հանգամանքը չպէտք է դուրս մնա ուշադրութիւնից, իրավիճակը գնահատելու համար տեքստում:

Միաժամանակ աներկբայ է,

Շար.ը էջ 18

ՄԱՍԻՍ
ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱՎԵԱՆ
ԿՈՒՄԱԿՏՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՋԱՊԱԴԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի Կառավարութեան Նոր Ծրագիրն Ընդունուեց

Հայաստանի Կառավարութիւնը ընդունեց յառաջիկայ 6 ամսուայ գործունէութեան ծրագիրը, որը կը ներկայացուի Ազգային ժողովի դատին:

Կարէն Կարապետեանի կառավարութիւնն իր մարտահրաւերն է համարում բարեփոխումների իրագործումը՝ ապահովելով քաղաքացու պաշտպանութեան թիւերը, կենսամակարդակի բարձրացումը, լաւատեսութիւնն ապագայի նկատմամբ:

«Ծրագիրը շեշտադրում է այն գաղափարը, որ հարկ է ըստ առաջ իրագործել բարեփոխումներ՝ այդ գործում ներգրաւելով Հայաստանի եւ հայութեան ամբողջ ներուժը», - կառավարութեան արտահերթ նիստում յայտարարեց փոփոխութեան վարչապետ Վահէ Գաբրիէլեանը՝ ծրագիրը ներկայացնելով գործադիրի դատին:

«Մենք ձեւակերպել ենք, իմ կարծիքով, բաւականին հետաքրքիր ծանրաձող, որը բարձրացնելու համար պէտք է մենք կոնցենտրացնենք մեր ամբողջ ներուժը: Բոլորին առաջադրանք՝ յատուկ ուշադրութիւն դարձնել ծրագրի իրականացմանը», - իր հերթին յայտարարեց վարչապետ Կարէն Կարապետեանը:

Ծրագրում կառավարութիւնն իր ռազմավարական խնդիրն է հռչակում Հայաստանի եւ Ղարաբաղի անվտանգութեան ապահովումը, պետական կառավարման համակարգի արդիականացումը, ժողովրդավարական ինստիտուտների հետագայ զարգացումը, ընտրական համակարգի նկատմամբ

Վարչապետ Կարէն Կարապետեան

վստահութեան աւելացումը, կոռուպցիայի եւ ստուերի դէմ համադրական պայքարի ուժեղացումը, աղքատութեան դէմ պայքարը, գործազրկութեան կրճատումը եւ միջին խաւի ընդլայնումը, հաւասար եւ արդար պայմանների ապահովումը աւելացնելու արժէք ստեղծողների համար, ներդրումային գրաւչութեան բարձրացումը, առողջապահութեան եւ կրթութեան ոլորտներում որակական աճի ապահովումը:

Արտաքին քաղաքական առաջնային հարցերն են դարաբաղեան հիմնախնդրի խաղաղ կարգաւորումը, Ռուսաստանի հետ դաշնակցային փոխգործակցութեան եւ ռազմավարական յարաբերութիւնների առաւել խորացումն ու ընդլայնումը, ԱՄՆ-ի հետ բարեկամական գործընկերութեան ամրապնդմանը, ԵՏՄ-ի շրջանակներում համագործակցութեան հետագայ զարգացումը:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը Երկու Առաջարկ Ունի Վարչապետ Կարապետեանին

Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը ilur.am կայքում հանդէս է եկել նոր կառավարութեանն ուղղուած առաջարկութիւններով:

«Կասկած չունենալով, որ Կարէն Կարապետեանը վարչապետի պաշտօնն ստանձնել է երկրի տնտեսական վիճակն առողջացնելու ազնիւ մղումով, կարծում եմ, որ նա առաջին հերթին պէտք է նկատի ունենայ հետեւեալ անժխտելի իրողութիւնը:

Հայաստանի բոլոր չարիքների՝ սոցիալական ծանրագոյն վիճակի, բնակչութեան աղքատութեան, զանգուածային արտագաղթի, բանակի թերզինուածութեան, ապօրինի ընտրութիւնների, արդարադատութեան չզոյլութեան, ժողովրդավարութեան եւ մարդու իրաւունքների ոտնահարման արմատը կոռուպցիան է՝ պետական պաշտօնեաների կողմից ազգային հարստութեան համատարած ու անյազ թալանը:

Ուստի կառավարութեան առջեւ կանգնած ամենահրատապ խնդիրը պէտք է լինի կոռուպցիայի դէմ պայքարի ոչ թէ ձեւական, այլ չիրաւի արդիւնաւէտ մեխանիզմների կիրառումը, ինչի համար անհրաժեշտ է.

1. Վերացնել նախարարութիւնների, պետական այլեւայլ գերատեսչութիւնների, ինչպէս եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների արտաբիւջետային հաշիւներն ու հիմնադրամները:
2. Անմիջապէս վաւերացնել ՄԱԿ-ի Հակակոռուպցիոն կոմիտեի

Ընդդիմադիրները Բարձրաձայնում Են Միասնական ճակատով Հանդէս Գալու Անհրաժեշտութեան Մասին

Խորհրդարանական ընտրութիւններից մօտ կէս տարի առաջ ընդդիմադիր ուժերը բարձրաձայնում են միասնական ճակատով իշխանութիւնների դէմ դուրս գալու անհրաժեշտութեան մասին:

Գիւմրիի եւ Վանաձորի ընտրութիւններին չմասնակցած «Ժառանգութիւն»-ը հակուած է առաջադրուել 2017-ին, բայց քուէարկութիւնն աւելի շատ օգտագործելու է որպէս քաղաքական առիթ:

«Այդ օրը պէտք է պատրաստ լինենք, որովհետեւ դա հիմնական մարտի օրն է լինելու, եթէ իրենց այս սցենարով է ամէն ինչ տեղաշարժուելու, եւ նաեւ դրանից չեստոյ պէտք է պատրաստ լինենք նաեւ այդ՝ այսպէս կոչուած ընտրութիւնների, իսկ իրականում իրենց կողմից տեղի ունեցող յարձակման յաջորդ օրուան: Եւ սա իրենից ենթադրում է լայնածաւալ կազմակերպչական աշխատանք», - «Ազատութեան» հետ զրոյցում նշեց «Ժառանգութեան» պատգամաւոր Զարուհի Փոստանջեանը:

«Ժառանգութիւնն» առաջիմ բանակցութիւններ չի վարում ընդդիմադիր այլ ուժերի հետ: Զարուհի Փոստանջեանի կարծիքով, միաւորման համար կարեւոր նախապայման է՝ բացառել տարածքների գիշումը Ատրպէյճանին:

Հայ Ազգային Կոնգրէսը մտադիր է առաջարկել հեղինակաւոր քաղաքական ու հանրային գործիչներին՝ կուսակցութեան անունից առաջադրուել 13 ընտրատարածքներում, որտեղ, ըստ էութեան, մեծամասնական թեկնածուներ են

լինելու: Բացի այդ, Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի գլխաւորած Կոնգրէսը դէմ է նաեւ ընտրութիւններին դաշինքով մասնակցելուն:

«Ժողովրդավարութիւն հաստատող, Հայաստանը զարգացման ուղու վրայ դնելու նպատակներին հաւատարիմ դաշինք. հիմնական մտադրութիւնը պէտք է լինի հենց այդ ծանրակշիւ բեւեռի ստեղծումը: Մենք աշխատում ենք այդ ուղղութեամբ՝ փորձենք համատեղել ջանքերը», - նշեց ՀԱԿ խմբակցութեան ղեկավար Լեւոն Զուրաբեանը:

«Հանրապետութիւն» կուսակցութեան առաջնորդ Արամ Սարգսեանը նախաձեռնում է արեւմտեան կողմնորոշում ունեցող ուժերի դաշինք՝ միասին ընտրապայքարի դուրս գալու համար:

Ընդդիմադիր գործիչն առաջիմ չի բացում փակագծերը, թէ որ կուսակցութիւնների հետ է բանակցում, քանի դեռ անգամ նախնական համաձայնութիւն չկայ միասնական ցուցակի շուրջ: Արամ Սարգսեանը, սակայն, արդէն իսկ բացառում է «Բարգաւաճ Հայաստան», «Հայկական վերածնունդ» եւ Դաշնակցութիւն կուսակցութիւնների հետ համագործակցութիւնը՝ համարելով նրանց Մարտի 1-ի համար պատասխանատուներ:

Ընտրութիւններին դաշինքով չի մասնակցելու «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցութիւնը, որը որոշում ունի սեփական ցուցակով դուրս գալ ընտրապայքարի: ՔՊ ղեկավար անդամ է Նիկոլ Փաշինեանը:

ԸՕ-ի Փոփոխութիւնների Օրինագիծն Ընդունուեց Առաջին Ընթերցմամբ

Քննադատելով ու անթույլատրելի համարելով մի շարք դրոյթներ՝ ընդդիմադիրներն կողմ քուէարկեցին Ընտրական օրէնսգրքի փոփոխութիւնների նախագիծին՝ իշխանութիւններից պահանջելով մինչեւ երկրորդ ընթերցմամբ քուէարկութիւնը, շտկել փաստաթուղթը:

Ընդդիմութեան վերջին 15 տարիների ամենազլխաւոր պահանջը՝ ընտրութիւններին մասնակցած անձանց ցուցակների հրապարակումը նախագծում առկա է: Խորհրդարանական փոքրամասնութեանը, սակայն, մտահոգում է ընտրակեղծարարութեան մասին ոչ ճիշդ ահագանգերի քրէականացումը:

ՀԱԿ պատգամաւոր Գագիկ Զհանգիրեանը յայտարարեց, թէ նախագիծը չի տարանջատում միտումնաւոր եւ անզգուշութեամբ արուած կեղծ յայտարարութիւնները, ինչը, ըստ նախկին գլխաւորնախագի, անընդունելի է. - «Այսինքն մենք սուտ մատնութեան կամ սուտ ցուցմունք տալու նոյն նորմը կիրառում ենք աւելի պարզեցուած՝ նաեւ անզգուշ մեղքի պայմաններում, ինչը անընդունելի է քրէական իրաւունքում եւ պրակտիկայում: Էս խնդիրը, եթէ համաձայնութեան կը գան, բոլորին կոչ կ'անեմ կողմ քուէարկել»:

«Ժողովուրդ». ՀՀ-ականները Հեգնել Են Կարէն Կարապետեանին, Նա Էլ Կտրուկ Պատասխանել Է

«Ժողովուրդ» թերթը գրում է. «ՀՀ վարչապետ Կարէն Կարապետեանի գլխաւորած նոր կառավարութիւնը մինչեւ Հոկտեմբերի 23-ը խորհրդարանի հաստատմանը պէտք է ներկայացնի իր ծրագիրը: տեղի ունեցած ՀՀԿ ԳՄ նիստում արդէն իսկ քննարկուել է ծրագրի նախագիծը:

«Ժողովուրդ»-ի տեղեկութիւններով՝ ՀՀԿ-ականները, որոնք նոր վարչապետին իրենց թիմի անդամ չեն ընկալում, պարբերաբար հեգնել են Կարէն Կարապետեանին: Իսկ երբ վարչապետն ասել է, որ իրենք նախատեսում են զգալի սակագինը նուազեցնել, Վարդան Այվազեանը նրան հակադարձել է, թէ սակագին իջեցնել կամ բարձրացնելը կառավարութեան գործառոյթների մէջ չի մտնում, ինչին հետեւել է Կարէն Կարապետեանի կտրուկ պատասխանը, որ ինքը շատ լաւ գիտի, թէ կառավարութեան լիազօրութիւնները որոնք են:

Ենթադրում է, որ կառավարութեան ծրագիրը ԱԺ կը ներկայացուի երկուշաբթի առաւօտեան՝ Հոկտեմբերի 24-ին: Խորհրդարանը նոր կառավարութեան ծրագիրը պէտք է քննարկել եւ որոշում կայացնի հինգօրեայ ժամկէտում: «Ժողովուրդ»-ի տեղեկութիւններով՝ կառավարութեան ծրագիրը քննարկելու նպատակով եկող Զորեքշաբթի ԱԺ արտահերթ նիստ կը հրաւիրուի»:

Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան

իայի՝ պետական պաշտօնեաների ապօրինի հարստացմանը վերաբերող 20-րդ յօդուածը»:

Ըստ Տէր-Պետրոսեանի, եթէ կառավարութեան ծրագրում այս երկու դրոյթները չընդգրկուեն, ապա Հայաստանի տնտեսական վիճակի բարելավման ու զարգացման յոյս փայփայելն անիմաստ կը դառնայ, իսկ նոր կառավարութիւնը կ'արժանանայ նախորդ երկուսի բախտին:

«Այս առաջարկները թէեւ նորութիւն չեն ու բազմիցս արծարծուել են, բայց մինչ այժմ մնացել են «ձայն բարբառոյ յանապատի»:

Մինչեւ Հայաստանում կոռուպցիան արմատախիլ չարուի, ոչ մի վարչապետ, որ քան էլ կարող, որեւէ յաջողութեան չի հասնի եւ կարճ ժամանակ անց կը դառնայ հերթական քաւութեան նոխազը», - գրել է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

ԼՈՒՐԵՐ

Foreign Affairs.-

«Հարաւային Կովկասը Կ'ապաստեցուի»

«Հարաւային Կովկասը Կ'ապաստեցուի»՝ այսպէս վերնագրեց միջազգային յարաբերութիւններու վերլուծմամբ զբաղող Foreign Affairs հեղինակաւոր հանդէսը տարածաշրջանին նուիրուած իր հրատարակումը: Յօդուածի հեղինակը Ուաշինկթընի մէջ գործող Ռազմավարական եւ միջազգային հետազոտութիւններու կեդրոնի Ռուսիոյ եւ Եւրասիոյ ծրագրերու գծով փոխտնօրէն ձեֆրի Մանկոֆն է:

Ամերիկացի վերլուծաբանի համոզմամբ՝ վերջին ամիսներուն Հարաւային Կովկասի մէջ զգալի փոփոխութիւններ տեղի կ'ունենան, որոնց ամենաուարկայական վկայութիւնը ապրիլեան պատերազմն էր:

«Ապրիլին բռնութիւնները հասան մակարդակի մը, որ աննախադէպ էր 90-ականներէն ի վեր: Հակամարտութեան սկիզբը ատրպէյճանական ուժերու կողմէ շփման գծի երկայնքով իրականացուած յարձակումն էր: Ատրպէյճանական կողմը, ճիշդ է, կը յայտարարէր, թէ հակադարձած է հայկական ուժերու սադրանքներուն», - կը նշէ ամերիկացի փորձագէտը՝ աւելցնելով, որ ատրպէյճանցիներու կողմէ հայկական մի քանի յենակէտերու գրաւումը «սահմանափակ ռազմավարական կարեւորութիւն ունէր»:

«Ռազմական գործողութիւնները կը նախագրուէին ան առաջին, որ վերջին երկու տասնամեակներու համեմատական անդորրը կրնայ յարատեւ չ'ըլլալ: Տեղի ունեցածը նախեւառաջ վկայեց, որ տարածքային փոփոխութիւններու կարելի է նաեւ ուժով հասնիլ», - կը նշէ Foreign Affairs-ի յօդուածագիրը:

ձեֆրի Մանկոֆի կարծիքով, Ատրպէյճանը կրնայ յառաջիկայ ամիսներուն շարունակել օգտագործել երկրին մէջ ծագած ազգայնական ալիքը՝ Լեռնային Ղարաբաղի ձեռք բերած առաւելութիւնը ընդգծելու եւ հանրութեան ուշադրութիւնը տնտեսական խնդիրներէն շեղելու համար: Հայաստանի մէջ ալ, ըստ վերլուծաբանի, ապրիլեան պատերազմը երկու հիմնական զգացողութիւն առաջացուցած է՝ «վրէժխնդրութեան ցանկութիւն եւ դժգոհութիւն Ռուսիայէն»:

Իսկ ապրիլեան ընդհարումին պատճառով քաղաքական շահաբա-

ժիրներ շահած գլխաւոր ուժը, ըստ Foreign Affairs հանդէսի, Ռուսիան է:

Ամերիկացի վերլուծաբանի համոզմամբ՝ ապրիլ 5-ին Ռուսներու միջնորդութեամբ ձեռք բերուած հրադադարը եւ բանակցային գործընթացի յետագայ աշխուժացումը եկան վկայելու, որ «Ռուսիան շատ աւելի մեծ շահագրգռութիւն եւ լծակներ ունի տարածաշրջանին մէջ, քան Ֆրանսան կամ Միացեալ Նահանգները»:

«Ռուսիոյ ուղերձը Պաքուին հետեւեալն է՝ միայն Մոսկուան բաւարար ազդեցութիւն ունի Հայաստանի վրայ՝ այնպիսի համաձայնագրի կնքման համար, որուն իբր արդիւնք Հայաստանի վերահսկողութեան տակ գտնուող տարածքներու գոնէ մէկ մասը կը վերադարձուի Ատրպէյճանին: Այս հեռանկարը գրաւիչ է ատրպէյճանցի իշխանաւորներու համար: Անոնք, սակայն, մտավախութիւն ունին, թէ ինչ կրնայ Մոսկուան պահանջել անոր դիմաց», - կը գրէ ուաշինկթոնցի հետազոտողը՝ մանրամասնելով. «Հաւանական է, որ Պաքուէն պահանջեն մաս կազմել Եւրասիական տնտեսական միութեան կամ ալ Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագրի կազմակերպութեան: Երեւանցի պաշտօնեաներն ալ մտավախութիւն ունին, որ Ռուսիան կրնայ պահանջել վերադարձնել 90-ականներուն գրաւուած տարածքները՝ փոխարէնը շատ քիչ բան տալով»:

ձեֆրի Մանկոֆի խօսքով, կայ հեռանկար մը, որուն հաւասարապէս դէմ են թէ՛ Երեւանը եւ թէ՛ Պաքուն: Խօսքը Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ռուս խաղաղապահներու տեղակայման մասին է:

«Ապրիլեան պատերազմը կարգաւորման գործընթացին Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի մէջ տիրող հիասթափութեան վկայութիւնն էր: Խորհրդային Միութեան փլուզումէն յետոյ անցած 25 տարիներուն Հարաւային Կովկասը բաւական մեծ թիւով թատերական իրադարձութիւններու ակաստեսը եղած է: Առկայ նախանշանները, սակայն, կը վկայեն, որ յառաջիկայ տարիներուն այս տարածաշրջանին մէջ նոր ցնցումներ պիտի ըլլան», - կը գրէ Foreign Affairs հանդէսը:

Կարո Փայլան Դատ Բացած է Էրտողանի Եւ Թուրքիոյ Դէմ

«Ես դատ բացած եմ Թուրքիոյ դէմ», այսպէս ըսած է Թուրքիոյ խորհրդարանի (HDP կուսակցութեան անդամ) հայազգի պատգամաւոր Կարո Փայլան՝ խօսելով Թուրքիոյ նախագահ Ռէճեփ Թայյէպ Էրտողանի դէմ դատ բանալուն մասին:

Ան նշեց, որ Էրտողանը իր յայտարարութիւններուն մէջ կ'օգտագործէ հակահայկական արտայայտութիւններ՝ հայերուն ներկայացնելով որպէս թշնամիներ:

Յիշեցնենք, որ հայազգի պատգամաւորին զայրացուցած էին Էրտողանի՝ տրապիզոնեան հանրահաւաքի ընթացքին ծայրայեղականներուն կողմէ կատարուած հակահայ վանկարկումները:

Խօսելով դատէն իր ունեցած սպասելիքներուն մասին Կարո Փայլան նշեց, որ ինքը Թուրքիոյ դատարանէն արդարութիւն չ'ակնկալէր, քանի որ այն լուրջ կախուածութիւն ունի երկրի ղեկավարէն: «Այն չի կրնար Էրտողանի դէմ որոշում ընդունիլ, չունի այդ ազատութիւնը», - ըսաւ ան:

«Ես միշտ օգտագործելու եմ իմ հնարաւորութիւնները՝ խորհրդարանը, լրատուամիջոցները, ընկերային ցանցերը՝ դադարեցնելու հայերու դէմ Էրտողանի ըրած յայտարարութիւնները, ըստ որոնց՝ հայերը թշնամիներ են»:

Հարցին, թէ չի վախնար, որ թրքական իշխանութիւնները հաշուեյարդար կը տեսնեն իր հետ, պոլսահայ պատգամաւորը պատաս-

Թուրքիոյ խորհրդարանի հայազգի պատգամաւոր Կարո Փայլան

խանեց, - Ես չեմ վախնար այս պայքարէն, ամէն օր Թուրքիոյ մէջ մարդիկ կը մեռնին: Ես չեմ կրնար այդ ըսել: Մենք պէտք է բարձրաձայնեք մեր խնդիրներու մասին: Ես ունիմ միլիոնաւոր աշակիցներ Թուրքիոյ մէջ եւ պէտք է անոնց լսելի դարձնեմ խնդիրները: Եթէ ես լռեմ, փորձագարի կը գառնեմ իմ ինքնութիւնը: Յիշեցնելու համար լսեմ, որ Հրանդ Տինքն ու Ռուբէն Սեւակ չ'լռեցին: Եթէ դու ն ճշմարիտ ես, չպէտք է լռես: Ես եւ հայ համայնքը ճշմարիտ ենք եւ իրաւունք ունինք խօսելու»:

Կարո Փայլան շեշտեց, որ չի վստահիր Թուրքիոյ արդարադատութեան համակարգին: «Եթէ Թուրքիոյ մէջ ես այս դատը չ'չափեմ, դիմելու եմ Մարդու իրաւունքներու Եւրոպական դատարան», - եզրափակեց Կարո Փայլան:

Հայաստանի Արտաքին Գործոց նախարարութիւն. «Թուրքիան Պէտք է Հեռու Պահուի Լեռնային Ղարաբաղի Բանակցային Գործընթացէն»

Հոկտեմբեր 14-ին Երեւանի մէջ կայացած Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի Կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) գագաթնաժողովին, լրագրողներու հետ ճեպագրոցիցին Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սէրգէյ Լաւրով որոշեց կարեւորել Թուրքիոյ դերը դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման գործին:

Սէրգէյ Լաւրով մասնաւորապէս, ըսած է. - «Այն որ Թուրքիան կարող է դրական դեր խաղալ՝ ապահովելով Լեռնային Ղարաբաղի ապաշրջափակումը՝ ապահովելով տարածաշրջանին ներս տնտեսական նորմալ փոխգործակցութիւն, կարեւոր գործօն է, որը մենք միշտ հաշուի ենք առնում: Եթէ յանկարծակի Հայաստանն ու Թուրքիան վերադառնան իրենց պայմանաւորուածութիւնների կատարմանը՝ առանց այն կապելու դարաբաղեան հակամարտութեան հետ, մենք միայն ուրախ կը լինենք: Սակայն մեր պատկերացմամբ, դարաբաղեան կարգաւորման գործում առաջընթացը առանցքային կը լինի, որպէսզի հայ-թուրքական յարաբերութիւնները նորմալանան»:

Հայաստանի արտաքին գործ նախարարի մամուլ քարտուղար Տիգրան Բալայեանը ըսաւ. - «Տարիներ շարունակ Ռուսաստանի դիրքորոշումը՝ հնչեցուած ամենաբարձր մակարդակով, եղել է եւ համահունչ է մեր այն սկզբունքային դիրքորոշ-

մանը, որ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորումը պէտք է լինի առանց որեւիցէ նախապայմանների: Մենք շարունակում ենք հաւատարիմ մնալ մեր այդ սկզբունքային դիրքորոշմանը»:

Յատկանշական է, որ ընդամէնը ժամեր վերջ Թուրքիոյ արտգործնախարարութիւնը որոշուեց Լաւրովի յայտարարութիւնը: Որուն իբր պատասխան Հայաստանի փոխարտգործնախարար Շաւարշ Քոչարեանը յայտարարեց. - «Թուրքիան իր բացայայտ միակողմանի դիրքորոշմամբ տեղ չ'ունի, եւ պէտք է հեռու պահուի Լեռնային Ղարաբաղի բանակցային գործընթացից: Միակ դրական ազդեցութիւնը, որ Անգարան կարող է ունենալ ԼՂ կարգաւորման հարցում, այն է, որ Թուրքիան բացի Հայաստանի հետ սահմանը եւ վերջ դնի Ադրբեջանի սադրիչ եւ ապակառուցողական քայլերի խրախուսումը»:

Ձեկոյց՝ Հայաստանի Բնակչութեան Մօտ Վեց Տոկոսը Այսօր Թերի կը Սնուի

«Հայաստանի բնակչութեան մօտ վեց տոկոսն այսօր թերի է սնուում», - կը պնդեն Ուաշինկթըն գործող Միջազգային պարենային քաղաքականութեան հետազոտութիւններու հիմնարկի մասնագէտները՝ այս շաբաթ հրատարակած իրենց ամէնամեայ զեկոյցին մէջ:

Սովի եւ պարենային ճգնաժամերու ուսումնասիրութեամբ զբաղող հետազոտական այս կառույցի մասնագէտներու տուեալներով, թերսնուածութեան մակարդակը Հայաստանի մէջ վերջին մէկուկէս տասնամեակին նուազէր է շուրջ երեք անգամ: «2000-ին նորմալից քիչ սնունդ էր սպառում Հայաստանի բնակչութեան աւելի քան մէկ հինգերորդը կամ 21 տոկոսը», - կ'արձանագրեն ուաշինկթընեան հետազոտական կեդրոնի մասնագէտները:

Համեմատութեան համար՝ դրացի վրաստանի մէջ թերսնուածութեան մակարդակը այսօր աւելի բարձր է, քան Հայաստան: Ձեկոյցի հեղինակներուն տուեալներով, այժմ թերի կը սնուի վրաստանի բնակիչներու 7.4 տոկոսը:

Պարենային քաղաքականութեան հետազոտութիւններու հիմնարկի մասնագէտները, ի դէպ, կ'արձանագրեն, որ թերսնուածութեան մակարդակով հարաւորակասեան պետութիւններու շարքին առաւել բարձր վիճակի մէջ է Ազրպէյճանը: Այստեղ սահմանուած օրինակէն քիչ սնունդ կը սպառէ բնակչութեան մօտ մէկուկէս տոկոսը միայն:

Դատելով զեկոյցին մէջ տեղ գտած տուեալներէն՝ Ազրպէյճանը

վերջին 15 տարիներուն յաջողած է կտրուկ կերպով նուազեցնել թերսնուածութեամբ տառապող իր քաղաքացիներու թուաքանակը:

«2000 թուականին Ազրպէյճանն այս ցուցանիշով Հարաւային Կովկասի առաջատարն էր, այստեղ թերի էր սնուում բնակչութեան աւելի քան 22 տոկոսը», - կ'արձանագրեն փաստաթուղթի հեղինակները:

Ամերիկացի մասնագէտները նաեւ փորձէր են բացատրել ազգայնակցութեան ամենակրտսեր խումբին մէջ՝ մինչեւ հինգ տարեկաններու սահմանին նկատուող բնախօսական միտումները, որոնք եւս ուղղակի կապ ունին սպառող սնունդի քանակի եւ որակի հետ:

Ուաշինկթըն գործող հետազոտական կեդրոնի տրամադրութեան տակ եղած վերջին տուեալներով, Հայաստան բնակող մինչեւ հինգ տարեկան երեխաներու մօտ 5 տոկոսի քաշը՝ հասակի համեմատ, սահմանուած օրինակէն պակաս է: «Նոյն տարիքային խումբի ներկայացուցիչներու մօտ 13 տոկոսի հասակն ալ միջինէն ցած է»,- կ'արձանագրեն հետազոտական կեդրոնի փորձագէտները:

Միջազգային պարենային քաղաքականութեան հետազոտութիւններու հիմնարկի տուեալներով, սակայն, Հարաւային Կովկասի պետութիւնները թերսնուածութեան մակարդակով ցած վտանգի գոտիին մէջ են:

Յետխորհրդային պետութիւններէն այս առումով առաւել մտահոգի է միջինասիական շարք մը պետութիւններու եւ Մոլդովայի մէջ ստեղծուած կացութիւնը:

Մոսկուա-Երեւան Հանրակարգի Կրկն 5 Մարդ Մահացած է, 27-ը Վիրաւորուած

Մոսկուա-Երեւան հանրակարգը վթարի ենթարկուած է այսօր առաւօտեան՝ Հիւսիսային Օսեթիայի մէջ՝ Բեսլան քաղաքէն 6 քմ հեռավորութեան վրայ: Վթարի պատճառով 5 մարդ մահացած է, 27-ը վնասուած քներ ստացած են, այդ կարգին են՝ 5 երեխայ:

Վլադիկավկազի մանկական բուժարանի բժիշկ Ջալինա Գաբուեւեան փոխանցեց, որ տուժած երեխաներէն երկուքը վերականգնման բաժանմունքին մէջ են:

Հիւսիսային Օսեթիայի առողջապահութեան եւ Հայաստանի արտակարգ իրավիճակներու նախարարութիւններէն ստացուած վերջին տուեալներով, Մոսկուա-Երեւան հանրակարգի վթարի հետեւանքով Վլադիկավկազի 3 հիւանդանոցներուն մէջ կը գտնուի 10 տուժած:

Վլադիկավկազի հանրապետական հիւանդանոց. Բաղրամեան Նորիկ Սարգսի (ծն.1950), Յարութիւնեան Ժասմին Մովսէսի (ծն.1949), Պողոսեան Սերեան Սմբատի (ծնվ.1990):

Վլադիկավկազի քաղաքի մանկական հանրապետական բուժարան հիւանդանոց. Պալուխին Պաուէլ Պետրովիչ (ծն.2001) ծանր, Գալստով Ալեքսանդր Անդրէյեւիչ (ծն.2000) ծանր, Լազուկին Անդրէյ Անատոլեւիչ (ծն.2006) ծանր, Ռոստոմախին Ալէքսէյ Եվգենեւիչ (ծն.2000) ծանր, Դաւթեան Տիաննա

Ալպերթի (ծն.2005) միջին ծանրութեան:

Շտապօգնութեան բուժական հիւանդանոց. Պաղտասարեան Հրատ Կառլի (ծն.1949) ծանր, Սատինեան Ալան Արտապովիչ (ծն.1978) միջին ծանրութեան:

Զոհեր. Յունանեան Արեւիկ (ծն.1960), Պողոսեան Եուրա (ծն.1954), Լազուկին Ա.Վ. (ծն.1968), Պանչենկո Վ. Մ. (ծն.1973), Մամչենկո Ս. Ս. (ծն.1999):

Հայաստանի վարչապետ Կարէն Կարապետեանը այսօր նամակով դիմած է Ռուսիոյ վարչապետ Տիմիթրի Մետվետեւին՝ Ռուսիոյ արտակարգ իրավիճակներ ու նախարարութեան օգնութեամբ մարդասիրական օղափոխադրում իրականացնելու համար: Ռուսիոյ մէջ, Հայաստանի ղեկավար խորհրդական, մամլոյ խօսնակ Լեոն Թորգոմեանը փոխանցեց, որ այդ աշխատանքները արդէն ընթացքի մէջ են:

Հայաստանի երթեւեկի, կապի եւ տեղեկատուական արուեստագիտութիւններու նախարարութեան կը յայտնեն, որ վթարէն տուժած 26 քաղաքացիներ այսօր Բեսլանէն օդանաւով կը վերադառնան Հայաստան: Նոյն ինքնաթիռով Երեւան կը տեղափոխուին նաեւ վթարի հետեւանքով զոհուած երկու քաղաքացիներու՝ Արեւիկ Լուսինեանի եւ Եուրի Պողոսեանի աճիւնները:

Անցկացուել են Բազմաստիճան Հրամանատարաշտաբային Զօրավարժութիւններ

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան առաջին բանակային զօրամիւտարման շրջանակում օրերս անցկացուել է բազմաստիճան հրամանատարաշտաբային զօրավարժութիւն:

Պաշտպանութեան նախարարութեան լրատուական ծառայութեան փոխանցմամբ, առանձնակի ուշադրութիւն է յատկացուել ապրիլեան մարտական գործողութիւնների վերլուծութեան արդիւնքում կատարուած ճշգրտումներին

ուղղութիւնները: Ես դրանց մասին առիթ ունեցել եմ խօսելու, խօսքը վերաբերում է ազգ-բանակ գաղափարախօսութեանը, կոնցեպցիային, բաց զա չի նշանակում հասարակութեան գինուորականացում, այլ նշանակում է, որ պետութեան բոլոր կառույցները մշտապէս պէտք է ժամանակի մի մասը յատկացնեն երկրի պաշտպանութեան խնդիրներում իրենց ներդրումն ունենալուն»:

Վիգէն Սարգսեանը ՊՆ նախ-

եւ նորամուծութիւնների գործնական կիրառմանը:

«Բազմաստիճան հրամանատարաշտաբային զօրավարժութեան աւարտական փուլում, զօրամիւտարման ենթակայ գրահատանկային զօրամասերից մէկի բազայի վրայ անցկացուել է ռեակտիւ հրետանային միջոցներով ուժեղացուած գումարտակային մարտավարական զօրավարժութիւն մարտական հրաձգութեամբ», - ստուած է ՊՆ հաղորդագրութիւնում:

կին նախարար Սէյրան Օհանեանի չվերանշանակուելը չի կապեր ապրիլեան քառօրեայ ռազմական գործողութիւններու հետ:-

«Կարծում եմ՝ հանրապետութեան նախագահը, գերագոյն գլխաւոր հրամանատարը Պաշտպանութեան նախարարութիւնում շատ յստակ ներկայացրեց փոփոխութեան հիմնաւորումը եւ այն գաղափարախօսութիւնը, որ դրուած է

Վիգէն Սարգսեան՝ Պաշտպանութեան Նախարարը Պէտք է Լինի Քաղաքական Պաշտօնէալ

«Երեւանէքսքօ» ցուցահանդէսային համալիրին մէջ այսօր բացուեցաւ Սպառազինութիւններու եւ պաշտպանական արուեստագիտութիւններու «ArmHiTec-2016» առաջին միջազգային ցուցահանդէսը, որուն նպատակն է՝ ներկայացնել Հայաստանի եւ այլ պետութիւններու նորագոյն ռազմական չափագիտութիւնները, ռազմարդիւնաբերութեան նորարարական մշակումները:

Յուցահանդէսի պաշտօնական բացման ներկայ էին ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեանը, ՀԱՊԿ գլխաւոր քարտուղար Նիկոլայ Բորզիւժան:

Լրագրողները ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեանին հարցեր ուղղեցին՝ կապուած նաեւ նախարարի պաշտօնին իր նշանակման, ինչպէս նաեւ իր հասցէին հնչող այն քննադատութիւններուն, թէ նոյնիսկ բանակ չէ ծառայած, չունի գինուորական կրթութիւն:

«Կարծում եմ՝ նրանք, ովքեր ծանօթ են ՀՀ Սահմանադրութեանը, գիտեն, որ Պաշտպանութեան նախարարութեան հիմնական գործառնությունը քաղաքացիական վերահսկողութիւնն է ՁՈՒ նկատմամբ, եւ կապն է ՁՈՒ-ի՝ պետութեան մնացած բոլոր կառույցների հետ, որոնք պէտք է մոբիլիզացուեն ռազմական գործողութիւնների պարագայում: Կարծում եմ՝ Պաշտպանութեան նախարարութեան գործառնությունը հենց

ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեան

դրա մէջ է, սկզբունքորէն պաշտպանութեան նախարարը պէտք է լինի քաղաքական պաշտօնէալ, այլ ոչ թէ գինուորական», - ըսաւ ան:

Հարցին, թէ ի՞նչ փոփոխութիւններ պէտք է ակնկալել պաշտպանական գերատեսչութեան մէջ, քանի որ ապրիլեան պատերազմէն յետոյ շատ քննադատուած է 80-ականներու գէնքերով կռուիւլը, Վիգէն Սարգսեանը պատասխանեց.

«Յառաջիկայ օրերին, երբ Կառավարութիւնն իր ծրագիրը ներկայացնի Աժ-ում, յստակ ամբողջութեամբ կը լինեն պաշտպանութեան ոլորտում այս կառավարութեան հիմնական նպատակն ու

SARF-ի Ատենապետ Ռաֆֆի Քենտիրճեանի Խօսքը Սուրիահայուրեան Նուիրուած Հաւաքի Ընթացքին

28 Դեկտեմբեր , 2014, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Պուրճ Համմուտի, Լիբանանահայ Օգնութեան Կեդրոնէն ներս ժամադրուած էի հանդիպելու 4 Սուրիահայ գաղթական ընտանիքներու հետ, որպէս՝ SARF-ի Փոխ-Ատենապետ:

Առաջին երկու հանդիպումները եկան ցոյց տալու թէ ինչպիսի կացութիւն կը տիրէ Սուրիոյ մէջ, եւ տակաւին աւելին սպասելու եւ լսելու յաջորդ երկու ընտանիքներէն:

Ահա պահը հասաւ հանդիպելու Յրդ ընտանիքին, որ արդէն այդ ընտանիքին մնացած էր մայր մը եւ իր 5 տարեկան աղջնակը՝ Ալինան: Տարօրինակ զգացում մը պատեց զիս, մարմնով աչտեղ, բայց մտքով տեղափոխուեցայ Միացեալ Նահանգներ մտաբերելով իմ աղջիկս՝ Ալինան:

5 տարեկան Հալէպահայ Ալինային աչքերուն մէջ տեսայ վախը, սարսափն ու անորոշութիւնը: Անոր աչքերուն մէջ տեսայ, թէ ինչպէս այդպիսիներ իրենց մանկութիւնն են կորսնցուցած: Ի վերջոյ, Ալինային աչքերուն մէջ տեսայ բոլոր երեխաները, որոնք այսօր Սուրիոյ մէջ կ'ապրին անմարդկային աղէտն ու տառապանքը, որ այլեւս դարձած է անհասկնալի ու անըմբռնելի:

Վերադարձիս, արդէն իմ մէջս փոխուած էր ըմբռնումը Սուրիոյ քաղաքական այս տագնապին, ու մանաւանդ՝ անոր թողած ազդեցութիւնը հայ գաղութին վրայ, նկատի առած անոնց տառապանքն ու վիշտը:

Այս բոլորը, սակայն, պատճառ չդարձան յուսալքութեան, եւ կամ աշխատանքները չշարունակուին, ընդհակառակը՝ SARF-ի ճամբով աշխատանքներուն առաւել թափ տրուեցան, որպէսզի հանգանակային արշաւաններն ու ծրագրերը իրականանն եւ առաւել չափով նպաստեն Սուրիահայ մեր գաղութի բոլոր զաւակներուն, յատկապէս Հալէպահայութեան, որոնք տակաւին կ'ապուած կը մնան իրենց պապենական աւանդին:

Դժբախտաբար, Սուրիոյ բոլոր գաղութները անխտիր կրեցին մարդկային ու նիւթական ծանր կորուստներ, ինչպէս մեծ թիւով գաղթականներ, որոնք տեղափոխուեցան աշխարհի տարբեր անկիւններ, ի մասնաւորի Լիբանան եւ Հայաստան, միշտ վերադառնալու յոյսով ու հեռանկարով: Այստեղ կ'ուզեմ մօտաւոր թիւեր փոխանցել ձեզի, թէ ինչպիսի իրավիճակ կը տիրէ Սուրիոյ մէջ եւ Սուրիայէն դուրս ապրող մեր Սուրիահայերուն: Այսօր սիրելիներ, Քեսապի մէջ հայութեան թիւը կը հաշուէ մօտաւոր 1035 հոգի:

Քամշլիի մէջ պատերազմէն առաջ կային 1000 ընտանիք, իսկ այսօր կը հաշուէ 300 ընտանիք: Հասէքէի մէջ պատերազմէն առաջ կային 150 ընտանիք, իսկ այսօր՝ 60 ընտանիք, մեծաւասամբ տարեցներ:

Ras ou Al Aan, Aamouda and Derbasii մէջ բոլորովին հայերէ դատարկ, ուր դպրոցներ, եկեղեցիներ կ'իսափլատակ եւ իսլամական Պետութեան բռնատիրութեան տակ (ISIS):

Լաթաքիայ եւ Դամասկոս միասին կը հաշուեն մօտաւոր 10,000 հայեր:

Տէր Զօրի Նահատակաց մատուր բոլորովին փլատակ:

Լիբանանի մէջ կան մօտաւոր 15,000 սուրիահայեր:

Հայաստանի մէջ դարձեալ մօտաւորապէս կան 15,000 սուրիահայեր:

Գանատայի մէջ կան շուրջ 2500, որոնք վերջերս հաստատուած են:

Աւստրալիայի մէջ քանի մը հարիւր ընտանիքներ:

Եւրոպական այլ երկիրներու մէջ թիւը հազիւ 3000ի շուրջ է: Իսկ Հալէպը Սուրիահայութեան սիրտը, այսօր կը հաշուէ մօտաւոր 7000 հոգիներ:

Այս բոլորը մօտաւոր թիւեր են եւ վերջին տուեալներու համաձայն, որուն համար SARF-ը յատուկ աշխատանք ծրագրած է տանիլ յառաջիկային, որպէսզի այս տուեալները ստույգ ըլլան, որովհետեւ յաճախ այս թիւերը փոփոխական են տեղաշարժման պատճառով:

Սիրելիներ, այս բոլոր աշխատանքներուն ետին մենք բոլորս ենք կազմած, ձեռք ձեռքի տուած, որպէս մէկ սիրտ, մէկ հոգի եւ մէկ բունցք, իւրաքանչիւրիս ամբողջական մասնակցութեամբ, որուն դիմաց մեր երախտագիտութիւնն ու շնորհակալութիւնը կը յայտնենք ձեր բոլորին: Ձեր այս անվերապահ մասնակցութիւնը եկաւ անգամ մը եւս ցոյց տալու, թէ Միացեալ Նահանգներու Հայ Գաղութը պատրաստ է, ինչպէս անցեալին, նաեւ այսօր իր զօրակցութիւնը բերելու, իր եղբայրական սէրն ու հոգածութիւնը հանդէպ Սուրիահայ մեր եղբայրներուն եւ քոյրերուն:

Յարգելի ներկաներ, SARF-ի ստեղծման դրդապատճառն ու ամբողջ նպատակը մարդասիրական աջակցութիւնն ու զօրակցութիւնը ցուցաբերել է մեր Սուրիահայ գաղութին:

ղութին: Այսօրուան այս հաւաքը նպատակ չունի քաղաքական վեճեր ծնունդ կատարելու, բայց նկատի առած վերջին շաբաթներու ծանրացող իրավիճակն ու կացութիւնը Հալէպի մէջ, կարծէք վճռական ու առաջ քայլեր առնելու մարտահրաւիրին դիմաց կը դնէ մեզ բոլորս, եւ մեզ կը պարտաւորեցնէ, որ այսօր մենք եւս մեր մօտեցման եղանակը փոխենք քայլ պահելու համար օրուան տագնապներուն եւ ըստայնմ ճիշդ ու տեղին լուծումներ տալու: Եթէ արդէն տեղեկ չէք, Հալէպահայութեան գոյատեման խնդիրը մահու կենաց հարց է:

Աղօթենք, որ այս ահաւոր վիճակը, ցաւի ու տառապանքի, շուտով իր աւարտը գտնէ, եւ մեր հարազատները կարենան իրենց նախկին խաղաղ կեանքին վերադառնալ:

Մինչ այդ, այնքան ատեն, որ Սուրիոյ տարածքին Հայ գաղութը կը շնչէ ու գոյատեման պայքար կը մղէ, չենք կրնար անտարբեր մնալ, այլ մեզմէ կը պահանջուի մեր կարելիքն աւելին ընել եւ օգնութեան ձեռք երկարել, որովհետեւ անոնք կը սպասեն մեզ:

Սիրելիներ, վերադառնալու Հալէպահայ 5 տարեկան Ալինային, այս անգամ ոչ առանձին, այլ ձեզի հետ միասին: Վերադառնալու Ալինային եւ իր նման բոլոր ընկերընկերուհիներուն, եւ մեր ամբողջական մասնակցութեամբ սրբենք անոնց աչքերէն ամէն արցունք: Վերադարձնենք անոնցմէ խլուած ուրախութիւնը, ժպիտն ու անմեղութիւնը: Ներշնչենք անոնց մէջ գոյատեւելու եւ ապրելու յոյսն ու հաւատքը:

Սիրելիներ, եկէ՛ք, միասնաբար կեանքեր փրկենք:

Պաշտպանութեան Նախարարը

Շարունակուած էջ 5-էն

պաշտպանութեան քաղաքացիական նախարարը նշանակելու հիմքում»:

Լրագրողներու հարցին՝ հնարաւոր է, որ պաշտօնաթող ըլլան հանրութեան կողմէ քննադատելի բարձրաստիճան գինուորականները, գեներալները, Վիզին Սարգսեանը պատասխանեց.

«Բանակում չարաշահումների վերացումն ազգ-բանակի կառուցման կարեւոր բաղադրիչներն են, որովհետեւ դրա հետ է կապուած վստահութիւնը դէպի Ձինուած ուժեր»:

Լրագրողներէն մէկուն դիտարկման, թէ Ազրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարը յայտարարութեամբ հանդէս եկած է՝ ըսելով, որ աւելի զօրեղ հարուած պիտի հասցնեն, Վիզին Սարգսեանը պատասխանեց.

«Իսկ ինչ կարելի է ակնկալել մի պետութիւնից, որը միշտ յայտարարում է այն մասին, որ փորձելու է խնդիրը լուծել ռազմական ճանապարհով: Իհարկէ, իրենք շատ անհանգստացած են եւ իսկանդերներով, եւ այն ամէնով, ինչը տեսանք սեպտեմբերի 21-ի զօրահանդէսի ժամանակ»:

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
--	---	---

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեշտ է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

«ՊՁՏԻԿՆԵՐՈՒՄ ԵՒ ԱՍՈՒՍՆՈՅՍ ԲԱՐԵՐՈՒ ՏԱԿԵՆ ՀԱՆԵՑԻՆ»

Մեկ Սուրիահայ Ընտանիք Եւս Հայաստան Տեղափոխուեցաւ

Պատերազմող Սուրիոյ մէջ թողելով ամէն ինչ հալածարար ժամանակ եւ Գոհար Գալուստեանները իրենց փոքրիկներուն հետ ժամանեցին Երեւան:

4-ամեայ Գէորգն ու 3-ամեայ Ռիթան պատերազմի տարիներուն ծնած են: Մայրը՝ Գոհար Գալուստեանը «Զուարթնոց» օդակայանէն լրագրողներուն պատմեց, որ անցեալ ուրբաթ հրթիռակոծման հետեւեանքով երեխաները վնասուած էին: «Պզտիկներուս գլուխները վիրաւորուեցան, բայց փառք Աստուծոյ, տէրը բուժեց: Կէսօրին էր, ուրբաթ օր էր, երբ բոլորս տունը նստած էինք, ես դռան մօտ էի, գործ կ'ընէի, շատ հօգօր հրթիռ մը ինկաւ մեր տան վրայ, տունս փլատակ ըրաւ: Պզտիկներս եւ ամուսինս քարերու տակ յայտնուեցան, քարերու տակէն հանեցին արիւնլուայ: Կառավարութեան ներկայացուցիչները եկան, օգնեցին եւ հիւանդանոց տարին իրենց, ինձ ալ իջեցուցին տունէն: 6 վայրկեան չէր անցած, երբ երկրորդ հրթիռը աւելի ուժգին ինկաւ, ողջ չէնքը քարուքանդ եղաւ, տունս փլատակ ըրաւ»,- պատմեց Գոհար Գալուստեանը:

Հրթիռակոծման հետեւեանքով վնասուած է նաեւ ընտանիքի հօր՝ Ժան Գալուստեանի ձեռքը եւ ոտքը: 51-ամեայ հալածարար մի քանի ժամ շարունակ մնացեր է տան փլատակներու տակ: Գալուստեանները ըսին, որ արդէն մի քանի անգամ վնասուած տունը երկու շաբաթ առաջ հողին հաւասարեցաւ:

Պատերազմի թոհուբոհէն հազիւ փրկուած ընտանիքը պատմեց քարուքանդ եղած Հայկաի մասին: «Հայկա, ոչ մէկ նեղութիւն չ'ունէինք, իրականին Հայկա լաւ էր վիճակը, շատ լաւ, ուրախ օրեր անցուցած ենք Հայկաի մէջ, ինչո՞ւ տուտ խօսիմ: Օգնութիւններն ալ շատ լաւ էին, պայմաններն ալ լաւ էին, բայց այս վերջին 6 տարիներուն մենք շատ նեղութիւններու մէջով անցանք, ոչ միայն ես, ընդհանուր Հայկաի ժողովուրդը շատ նեղութիւններու մէջով անցաւ: Մանաւանդ վերջին 6 տարիներուն ամուսինս երեք անգամ վատ վիճակի մէջ ինկաւ, անգամ մը օդակայանի ճանապարհին, յաջորդ անգամ շուկային մէջ յայտնուեցաւ պատահարի մէջ»,- ըսաւ Գոհարը:

Ընտանիքը Հայկային օդոյով 8 ժամուան ընթացքին հասած է Լիբանան, յետոյ մեկնած Տուպայ, ուրկէ ալ վերջապէս տեղափոխուած է Երեւան:

ուած է Երեւան:

Մի քանի ճամպորդով հայրենիք եկած ընտանիքը փրատակներու տակէն կրցած է որոշ իրեր հանել, որոնք, սակայն, մեծ մասամբ վնասուած են, եւ, ինչպէս Գոհարը պատմեց, բարի մարդկանց նուիրած հագուստները առած են ու ձեռով մը հասցուցած են հեռանալ պատերազմող երկրէն: «Մեր տունէն ոչ մէկ բան չհասցուցինք վերցնել, այս մեր պայուսակները որ կան՝ հագուստներ... օգնութիւններ տուած են պզտիկներուն, մեր տունէն ոչ մէկ հագուստ չկրցանք վերցնել»:

Գոհարի խօսքով, հալածարարութիւնը կ'ուզէ դուրս գալ Սուրիայէն, սակայն գումար չունի: «Զի կրնար, դժուար է: Հայկա հայրութիւնը արդէն գործ չունի, մանաւանդ, երբ գաւակներ ունիս, որոնք շորի ու ուտելիքի կարիք ունին, առանց այդ օգնութիւններու չեն կրնար մնալ: Մենք շատ տառապեցանք: Հայկական համայնքի առաջնորդները կ'ըսեն՝ «մի գաղթէք», բայց պատճառ չեն նշեր: Ոչ ալ կ'ըսեն՝ «գաղթէք», բայց ժողովուրդը կ'ուզէ դուրս գալ Հայկային: Հայրս, մայրս, քոյրերս կ'ուզեն ելլել Հայկային: Քոյրերս մօտակայ շրջանին կու գան Հայաստան»:

Գալուստեանները Հայաստան տեղափոխուած են «Հայկա» հայրենակցական միութեան միջոցներով, որ արդէն մէկ տարի է ինքնաթիռի տոմսեր կը գնէ պատերազմի գոտիէն դուրս գալ ցանկացողներուն համար:

Միութեան ներկայացուցիչները «Զուարթնոց» օդակայան եկած էին՝ դիմաւորելու ընտանիքին: Կարիքաւոր սուրիահայերուն Հայաստան տեղափոխող միութեան ներկայացուցիչ Շուշան Կարապետեանը ըսաւ, որ յառաջիկային եւս 100 սուրիահայի կ'օգնեն դուրս գալ երկրէն:

Մինչ այժմ «Հայկա» միութեան միջոցներով Հայաստան տեղափոխուած է 250 սուրիահայ: «Մենք, 600-էն աւելի դիմումներ ստացած ենք, որոնք կ'ուսումնասիրուին: Բայց ցանկացողները աւելին են: Հիմա այդքանը նախատեսուած է՝ բարերարներու տրամադրած գումարով այդքան մարդ կրնանք տեղափոխել»,- ըսաւ Կարապետեանը:

Պատերազմէն փրկուած Գալուստեանները դեռ չեն որոշած՝

Շար.ը էջ 16

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՊԱՏՐԱՍ Ե ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԳԱԼՈՒ ՑԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԲՈԼՈՐ ՍՈՒՐԻԱՀԱՅԵՐՈՒՆ

Սփիւռքի նախարարութիւնը կը յայտարարէ, որ Հայաստանի իշխանութիւնները պատրաստ են ընդունել բոլոր սուրիահայերուն, որոնք ցանկութիւն ունին գալ հայրենիք:

Բայց, ինչպէս ըսաւ փոխնախարար Սերժ Սրապիոնեանը, Հայաստան տեղափոխուել ցանկացող որեւէ սուրիահայի մասին իրենց որեւէ տեղեկութիւն յայտնի չէ՞՞ «Տարհանման ցանկութիւն չկայ, բնակիչները ահազանգներ չկան: Եւ տարհանելու իրաւունք, իր բնակիչին իր պետութեան մէջ մի վայրից մի այլ վայր տեղափոխելու իրաւունք ունի Սիրիայի կառավարութիւնը, որովհետեւ նրանք Սիրիայի Հանրապետութեան քաղաքացիներ են: Իսկ երբ դիմում են մեզ, մենք արդէն գտնում ենք ուղիները ոչ թէ նրանց տարհանելու, այլ տեղափոխելու»:

Ըստ Սրապիոնեանի, Հայաստանի կառավարութիւնը սուրիահայերուն չի կրնար տարհանել. «Տեղափոխուելու ցանկութիւն ունեցող պիտի լինի, որպէսզի մենք կարողանանք էլ մարդկանց տեղափոխումը կազմակերպել՝ համագործակցելով մեր գործընկերների հետ: Այդ ցանկութեան մասին մեզ որեւէ տեղեկութիւն յայտնի չէ՞՞ ամենօրեայ կապի պայմաններում»:

Անցեալ շաբաթավերջին Ռուբէն Վարդանեանի գլխավորած Հայաստանի զարգացման նախաձեռնութիւններ հիմնադրամը յայտարարեց, որ պատրաստ են միաւորելու ջանքերը այլ կազմակերպութիւններու հետ՝ սուրիահայերուն Հայաստան տեղափոխելու համար: Ըստ Սրապիոնեանի, Ռուբէն Վարդանեանի հիմնադրամը հիմնուած էր այն յայտարարութեան վրայ, թէ Հայկաի մէջ 600 սուրիահայ ցանկութիւն ունի տեղափոխուելու Հայաստան: Այս տեղեկութիւնը հրապարակած էր «Հայկա» միութիւնը, որ իր հանգանակած միջոցներով անցեալ մէկ տարուան ընթացքին 250 սուրիահայ տեղափոխած է Հայաստան: Սրապիոնեան կ'ըսէ, «Այդ 600 անձի ցուցակը պէտք է լինէր մեզ մօտ, որովհետեւ համագործակցում ենք նաեւ «Հայկա» բարեսիրական միութեան հետ: Ու եօթերորդ օրն է չկայ, դրա գոյութեան փաստը կասկածների տեղիք է տալիս: Եւ մենք խնդրել ենք, էլի կը համբերենք... Եթէ չեղաւ դա, նշանակում է նպատակները աչտեղ, մեղմ ասած, այնքան մաքուր չեն եղել»:

Իսկ Ռուբէն Վարդանեանի նախաձեռնութիւնը կեանքի կը կոչուի թէ ոչ, Սրապիոնեանը ըսաւ. «Ռուբէն Վարդանեանի գրասենեակը պիտի ստանայ այդ ցուցակը, իմանալովքեր են: Բայց չկայ այդ անունը, հետեւաբար գումարն էլ չի տրամադրուի: Դա մնաց իբրեւ յայտարարութիւն՝ լաւագոյն ցանկութիւններով: Հիմա, էլ մարդկանց անունները չկան, ո՞ւմ գանգան, ի՞նչ դիմեն, ի՞նչ տոմս առնեն, հետեւաբար օրի մէջ յայտարարութիւն է»:

Մինչդեռ Ռուբէն Վարդանեանի գլխավորած Հայաստանի զարգացման նախաձեռնութիւններ հիմնադրամի լրատուական ծառայութեան փոխանցեցին, թէ յայտարարութիւնը ուժի մէջ է, եւ այժմ իրենք զբաղած են քննարկումներով, յառաջիկայ օրերուն հանդէս

Շար.ը էջ 18

Ձեր շրջակայքում Բարձրակարգ* խնամք եք փնտրում:

Գլենդէյլի մեր Բժշկական գրասենյակը նոր պացիենտներ է ընդունում:

- ✓ Առաջնային և մասնագիտական խնամք մեկ հարմարավետ կենտրոնում
- ✓ Տեղում լաբորատոր քննության և ճառագայթաբանության (ոնկոլոգի) ծառայություններ
- ✓ Տարեցների համար ամենամյա պրոֆիլակտիկ այցեր
- ✓ Ընդունվում են առողջապահական ծրագրերի մեծամասնությունն ու Medicare-ը

Գրասենյակի Ձեր VIP շրջայցը նշանակելու համար գանգահարե՛ք այսօր՝

818.291.4217 (TTY գործածողների համար՝ 711)

Մեր խնամքի թիւը խոսում է հայերեն

*Հավելյալ տեղեկությունների համար այցելե՛ք iha.org healthcarepartners.com

HealthCare Partners.
A DaVita Medical Group

The Right Doctors Make All The Difference

3.4 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՒՆ ԲԱՆԳԱՆԱԿՈՒԱԾ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԱԲԵՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԻ ՄԵԿՆԱՐԿԻ ԾԱՇԿԵՐՈՅԹԻՆ

Շաբաթ Հոկտեմբեր 8-ի երեկոյան, Լոս Անճելըսի Jonathan Club-ի մէջ, աւելի քան 300 հիւրեր հաւաքուած էին նշելու Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան (ԱՀԱԸ) Որբերու եւ Մանուկներու Խնամակալութեան Յանձնախումբի 25-ամեակը: Ճաշկերոյթի համա-ատենապետներ Կէրի Ֆիլիպս եւ Ճէք Մընչէրեան, բարի գալուստ մաղթեցին ներկաներուն եւ օրուան հանդիսավար Փոլ Գալեմքէրեան, տօնական տրամադրութեամբ վարեց երեկոն: Ճաշկերոյթի հովանաւորներու առատաձեռն նուիրատուութեամբ նոյն գիշեր ԱՀԱԸ-ի հարիւրամեակի մեկնարկին գոյացաւ շուրջ 3.4 միլիոն տոլարի գումար մը:

Տօքթ. Լիզա Գարամարտեանի հոգեւոր խորհրդածութենէն եւ աղօթքէն ետք ԱՀԱԸ-ի Նախագահ Տօքթ. Նազարէթ Տարազեան համառօտ կերպով ներկայացուց Ընկերակցութեան Հարիւրամեակի Մեկնարկը եւ 20 միլիոն տոլարի մարտահրաւերը:

Կրէկ Հոշարեան քառեակը ճո-

խացուց երեկոն իրենց ներկայացուցած Հայկական դասական եւ ժողովրդական երաժշտութեամբ: Թինա Սէկէլի արտադրած եւ պատրաստած տեսահոլովակը ամփոփ կերպով ներկայացուց ԱՀԱԸ-ի Որբերու եւ Երեխաներու Խնամակալութեան հիմնադիր անդամները՝ հիմնուած 1991-ին: Յատուկ յիշատակութեամբ ներկայացուցան Յանձնախումբի հիմնադիր անդամները՝ ճոյս Ապտուլեան, Էլիզաբէթ Աղպապեան, Հերմինէ Ճանոյեան, Կրէյս Քիւրքեան, Մէլրի Նաճարեան, ճոյս Սթալն եւ Սալի Թիւֆէնքեան (Լոս Անճելըս), Ռոզէթ Թուրիկեան (Տիթրոյոս), Միշէլ Սիմուրեան (Պոսթոն), Ժիւլիէթ Վարդանեան Ապտուլեան (Շիքաօ) եւ Մէրի Ճէյն Հէքէմեան (Նիւ Եորք/Նիւ Ճըրզի):

ԱՀԱԸ-ի Գործադիր Տնօրէն Զաւէն Խանճեան կատարեց զգայնացունց յայտարարութիւնը՝ Հարիւրամեակի Մեկնարկի մարտահրաւերին երեք միլիոն տոլարի նուիրատուութիւններուն՝ ԲԺԻՂներ Նազարէթ եւ Անի Տարազեան,

Փիլիպոսեան եւ Քոնթէ Հիմնարկ եւ նուիրատու մը որ կը հաստատէր «Բաբկեն եւ Հէլէն Մկրտիչեան» Հիմնադրամը: Ան իր յատուկ շնորհակալութիւնը յայտնեց հիմնադիր անդամներուն, «...որոնց խիզախ եւ յառաջապահ արարքը 25 տարիներ առաջ, պատմութիւն կերտեց, անկիւնադարձ մը յառաջացնելով ԱՀԱԸ-ի, ինչպէս նաեւ Մայր Հայրենիք՝ Հայաստանի ընթացքին»: «Այս նախաձեռնութիւնը եղաւ այն վստահելի եւ բարեհամբաւ հիմք, որու վրայ Հայաստանի 25 տարիներու անկախութեան ընթացքին ԱՀԱԸ-ը կառուցեց բարե-

կարելի դարձած էր իրենց կազմակերպած տարեկան հաւաքոյթները՝ մանուկներու տարազներու ցուցադրութեան եւ աճուրդներու, որոնց որպէս արդիւնք տարիներու ընթացքին հանգանակուծ էր աւելի քան հինգ միլիոն տոլար: Յանձնաժողովի Լոս Անճելըսի մասնաճիւղի համա-ատենապետներ՝ Լորի Մընչէրեան եւ Արսինէ Ֆիլիպս պատուեցին Յանձնաժողովի բոլոր անդամները՝ անոնց յանձնելով շրջանակի մէջ առնուած գծադրութիւններ պատրաստուած յատկապէս այս նպատակին համար Հայաստանի մանուկներու կողմէ:

սիրութեան հսկայ հիմնարկ մը երկրի ամբողջ տարածքին» եզրակացուց ան:

ճոյս Սթալն, Միացեալ Նահանգներու Որբերու եւ Մանուկներու Խնամակալութեան Յանձնաժողովի համա-ատենապետը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց այն ստանդարտ կանանց իւրաքանչեւ ջանքերուն համար, որով

Ճաշկերոյթի հանդիսավար Պր. Գալեմքէրեան հրաւիրեց բոլոր ներկաները որպէս փակման օրհներգ երգելու God Bless America հանրածանօթ երգը: Երեկոն իսկապէս յաջողութեամբ լեցուն էր ամէն մակարդակի վրայ՝ արժանի գնահատանք եւ ամուր հիմերու վրայ դրուած Ընկերակցութեան Հարիւրամեակի Մեկնարկ:

Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ 170-Ամեակի Տօնակատարութիւնը

Տիկին Տարազեան, Վերապատուելիներ՝ Ճամպազեան, Տարազեան եւ Չազըրեան, յուշատախտակի յանձնման պահուն

Շարունակուած էջ 1-էն
 ներկայացուցիչներ եւ հանդիսականներ:
 Երեկոն վարեց Վեր. Դոկտ. Արա Չազըրեան: Անգլերէնով պատգամ տուաւ Վեր. Կրէկ Յարութիւնեան, խօսելով Աւետարանի կարեւորութեան մեր ժողովուրդի կեանքէն ներս: Հայերէն լեզուով պատգամեց Վեր. Հէնրիկ Շահնազարեան, որ խօսեցաւ Հայ Աւետարա-

նական Եկեղեցւոյ առաքելութեան, անոր առջեւ ծառայած մարտահրաւերներուն եւ մեր ազգային կեանքէն ներս կարեւոր դերակատարութեան մասին:
 Տօնակատարութեան ընթացքին ներկայացուցաւ հոգեւոր երգերու համերգ, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին երգիչներ՝ Բաֆֆի Քերպապեան, Լուսին Ֆելտն, Սիրարփի Զիրիքեանց եւ Նազար Հատիսեան, որոնք իրենց

բարձրորակ կատարողութեամբ հմայքի պահեր պարզեցին ներկաներուն՝ իրենց խմբային եւ առանձին երգերով:

Փակման խօսքով հանդէս եկաւ Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու հովիւ Վեր. Պերճ Ճամպազեան: Ան այս առթիւ երախտագիտութեան արտայայտութիւններ ունեցաւ երէց հոգեւորական

Վեր. Պարգեւ Տարազեանի հասցէին, վեր առնելով անոր ունեցած երկարամեայ ծառայութիւնները՝ Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ կեանքէն ներս: Այս առթիւ Վեր. Տարազեանին յանձնուեցաւ գնահատանքի յատուկ յուշատախտակ:
 Տօնակատարութեան յաջորդեց հիւրասիրութիւն, Եկեղեցւոյ կից սրահէն ներս:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:----- Email: -----

Yerevan and Stepanakert Call Aliyev's Offer of Autonomy for Karabakh Absurd

YEREVAN (Combined Sources) -- Armenia on Tuesday dismissed as "self-deception" Azerbaijani President Ilham Aliyev's latest offer to grant Nagorno-Karabakh the status of an autonomous region in Azerbaijan.

"We will never agree to grant Nagorno-Karabakh independence," Aliyev told Russian state television in an interview aired earlier in the day.

"But there can be a compromise on local self-government in Nagorno-Karabakh in the future; if we reach agreement it could be an autonomous republic," he said. "We cannot make more concessions."

The Armenian Foreign Ministry was quick to scoff at Aliyev's remarks. "Azerbaijan's leadership had better stop engaging in self-deception and misleading the Azerbaijani society," the ministry spokesman, Tigran Balayan, said in written comments to RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

"The Azerbaijani leader already publicly acknowledged a week ago the real content of [Karabakh peace] ne-

gotiations when he said that Baku is being urged to recognize Nagorno-Karabakh's independence," added Balayan.

Spokesman for the NKR President David Babayan called Aliyev's statement absurd and cannot be taken seriously

"This is a provocative statement. Autonomy means return to the past. How can Artsakh refuse from independence and become a colony, a concentration camp within Azerbaijan?" the Spokesman said. He deemed the statements "ridiculous" and added that "it's not a matter of discussion."

David Babayan said "the statement means Azerbaijan is not ready for a comprehensive settlement. He added that Azerbaijan should first think about provision of autonomy to other nations living on its territory – Talyshs, Lezgins and others. "There is no alternative to provision of self-governance to those peoples, because if the pressures continue, new conflicts could emerge," David Babayan noted.

CSTO Yerevan Summit Sets Up Crisis Response Center

YEREVAN -- The leaders of the Collective Security Treaty Organization (CSTO) member-states have decided to set up a joint crisis response center to exchange information on common threats, including terrorism, and make decisions in real time.

Armenian President Serzh Sarkisian, who is hosting a meeting of the CSTO summit on October 14 in Yerevan, made the announcement concerning the new response center during a press conference.

"Among the key results of the session I would point out the adoption of the CSTO Collective Security Strategy. The works that lasted for over 5 years for the elaboration of the document are over", President Sarkisian said, adding that CSTO's Yerevan Strategy envisages the priorities of the Organization until 2025 and reinforces

all the guidelines for the future development in all the directions.

The Armenian president stated that the heads of the states once again reaffirmed the role of the Organization as a key tool for fostering peace and stability, and ensuring security and sovereignty of the member states.

"Our CSTO partners expressed support for the Vienna and St. Petersburg agreements on Nagorno Karabakh issue, aimed at preventing escalation in the conflict zone, stabilization of the situation and creation of favorable conditions for the continuation of the peace process. The necessity of exclusively peaceful settlement of Nagorno Karabakh conflict was reaffirmed at the session. The heads of states also expressed support to the OSCE Minsk

Continued on page 4

French Senate Passes Bill Criminalizing Denial of Armenian Genocide

PARIS -- The French Senate approved on Friday a new bill criminalizing the denial of the 1915 Armenian genocide in Ottoman Turkey and other crimes against humanity recognized by the French state.

The measure was backed by 156 lawmakers attending the debate in the parliament's upper house. Some 146 senators voted against the bill.

The bill, proposed as an amendment to the law on "Equality and Citizenship", was unanimously approved by the French lower house, the National Assembly, in the first reading in July. It stipulates that any public denial of those atrocities will be punishable by up to one year's imprisonment and a 45,000-euro (\$50,000) fine.

Currently, French law only makes

it a crime to deny the Holocaust.

French lawmakers already passed a law against Armenian genocide denial about four years ago. The French constitutional court subsequently struck down that law, however, saying that it runs counter to freedom of speech.

Armenia was quick to hail the development. "We welcome the adoption by the Senate of the bill criminalizing the denial of the Armenian Genocide, which was approved by the National Assembly back in summer. With this step, France once again confirms its important role in the condemnation of past genocides and in the fight against their denial, as well as in the issue of preventing possible new crimes against humanity," Foreign Minister Edward Nalbandian said in a statement.

Armenia: Turkey Has No Place in Nagorno-Karabakh Negotiation Process

YEREVAN -- Turkey has no place in and should be kept away from the Nagorno-Karabakh negotiation process, Armenia's Deputy Foreign Minister Shavarsh Kocharian said on Monday in response to Russian Foreign Minister Sergey Lavrov statement about Turkey's role in the settlement of Karabakh conflict.

"The only positive impact Ankara could have on the Nagorno-Karabakh settlement is the opening of the border with Armenia and ceasing of encouraging Azerbaijan's provocative and destructive steps," Kocharian said in comments to News.am.

Visiting Yerevan on Friday, Lavrov said Moscow continues to stand for an unconditional implementation of the 2009 Turkish-Armenian normalization agreements. "But we have a sense that progress in the Nagorno-Karabakh settlement will be key to the normalization of Armenian-Turkish relations," the TASS news agency quoted him as telling Russian reporters.

Lavrov also said that Turkey could play a "positive role" in the Armenian-

Azerbaijani peace process by "unblocking Nagorno-Karabakh" and "ensuring normal economic contacts in the region." He did not elaborate.

Deputy Speaker of Parliament Eduard Sharmazanov also responded to Lavrov's announcement, saying that Turkey has no business in the Nagorno Karabakh settlement process for several reasons.

"Turkey is not a co-chairing country, and the co-chair can be substituted only through consensus, and we oppose this. Why? Because during these years, Turkey had a one-sided, pro-Azerbaijani stance, and sometimes even a criminal stance", Sharmazanov said.

MP Garo Paylan Files a Criminal Complaint Against “Armenian Bastards” Slogan

ISTANBUL -- HDP Istanbul MP Garo Paylan filed a criminal complaint against “Armenian bastards” slogan, which audience shouted during President Erdogan's speech in Trabzon on October 15. Paylan appealed to Istanbul Chief Public Prosecutor's Office upon Article 216 to Turkish Penal Law that bans “inciting hatred and hostility among peoples and denigration”.

In the complaint, Garo Paylan stated: “On October 15, there was a rally in Trabzon, where President Erdogan gave a speech. The audience, which is claimed to be AKP members, repeatedly shouted 'Armenian bastards cannot discourage us.' The president, ministers and member of organization committee didn't do anything to prevent people from shouting that slogan.

This slogan, apart from the fact that it insults Armenian people who have been living on these lands for centuries, is considered as hate speech under the international laws to which Turkey is a party and the practices of ECHR.

Unfortunately, such expressions about Armenian people are nothing

new. It is self-evident that hate speech has the power of leading to public indignation and constitutes a danger to safety of life and property of Armenian citizens, for this fact has been a part of the rulings of national and international judicial authorities. Especially the silence of the president, who is supposed to treat equally to all citizens, increases the power of hate discourse and facilitates the targeting of Armenians.

In addition, by constituting an obstacle to the practice of living together peacefully, this slogan incited hatred and hostility against a section of the population on the basis of their racial difference and denigrated Armenian people.”

Erdogan, Turkish Minister of Interior Suleyman Soylu and Minister of Forestry and Water Affairs Veysel Eroglu are presented as witnesses of the incident.

A day before, Paylan posted footage, showing a crowd cursing Armenians during the Erdogan speech. The audience was shouting “Armenian scum,” while Erdogan was smiling.

Iran's Deputy Defense Minister Visits Armenia

YEREVAN (RFE/RL) -- Iran's Deputy Defense Minister Nasrollah Kalantari met with Armenia's Defense Minister Vigen Sargsian and other senior military officials in Yerevan on Tuesday for talks on what appears to be growing military cooperation between the two neighboring states.

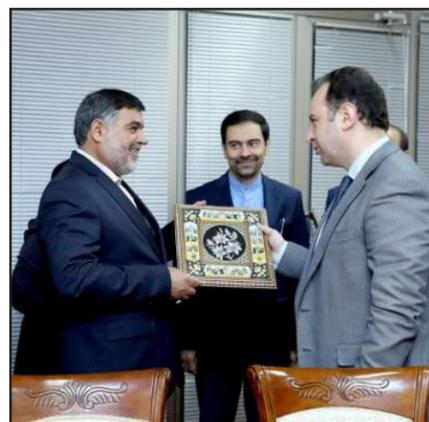
According to the Armenian Defense Ministry, Sargsian and Kalantari also discussed regional security and “resolution of conflicts.”

“The two sides stressed the need to make [Armenian-Iranian] military-political contacts frequent,” the ministry said in statement.

The statement added that the two men were then joined by two of Sargsian's deputies, Davit Tonoyan and Davit Pakhchianian, and “specialists on relevant spheres” for further discussions. It said they explored possibilities of “expanding contacts” on military logistics, education and other areas.

No further details were reported. Tonoyan is Armenia's first deputy defense minister, while Pakhchianian runs a Defense Ministry division overseeing the Armenian defense industry.

Kalantari's previous visit to Ar-

menia took place in early 2013. The Iranian vice-minister and Tonoyan inaugurated a Persian-language classroom at the main Armenian military academy at the time.

Defense and security ties between Tehran and Yerevan seem to have grown closer since then. In June this year, another Armenian deputy defense minister, who was in charge of arms and other procurements, travelled to Iran and met with the Islamic Republic's Defense Minister Hossein Dehqan.

During that trip, Lieutenant General Movses Hakobian, who was appointed as chief of the Armenian army's

Aurora Humanitarian Initiative and IRC to Support Syrian Refugees

The International Rescue Committee (IRC) and the Aurora Humanitarian Initiative are partnering to fund a research program that will enable the IRC to provide vital assistance in the form of reliable and accountable cash distribution to those affected by the conflict in Syria.

With the US \$ 100,000 support of Aurora Humanitarian Initiative, the IRC is chartering the development of a Cash First Roadmap—a yearlong campaign which will propose a methodology to identify the country-level barriers to wider cash transfer programming but also inform the means to address them.

The outcome will provide an established framework for the IRC and wider humanitarian community to follow.

“Every day, the number of people affected by humanitarian crises around the world steadily grows. Now is the time to redouble our efforts not just to raise the necessary resources, but to put in place the evidence-based programs that transform lives,” said David Miliband, President and CEO of the IRC. “It is crucial that the humanitarian community continues to look toward and adopt the most cost-effective measures for providing relief, in order to maximize impact to the greatest number of beneficiaries.”

In contrast with other forms of humanitarian aid, which use donor funds to purchase and distribute relief items, cash transfer programming is a

proven effective and efficient means to deliver assistance. Evidence shows that delivering cash is cheaper and faster than alternative forms of aid that require procurement, shipping, storing and distribution. Notably, cash transfer programming gives beneficiaries a greater degree of choice and dignity, allowing them to prioritize their own needs and become agents in their own recovery process. Additionally, evidence shows that the provision of cash to communities to spend on existing markets has a multiplier effect on the local economy.

“We're glad to work with the IRC to further our shared goals of helping those who are most in need,” said Aurora Humanitarian Initiative Co-Founder Ruben Vardanyan. “Like those special few who intervened with courage on behalf of Armenians one hundred years ago, we are proud to continue in their spirit today by supporting organizations addressing today's most pressing humanitarian challenges. We are pleased to support a more innovative means of delivering aid—one which provides faster assistance and greater satisfaction to recipients.”

The IRC, which currently deploys cash assistance to more than 113,000 beneficiaries in 19 countries, will use the Roadmap to further increase its capacity to implement cash programming, and shift focus away from the provision of less-effective, in-kind assistance.

General Staff early this month, also held talks with the chief executive of Iran's state-run ETKA corporation that supplies food, clothing and other non-lethal items to the Iranian military. The Armenian Defense Ministry reported at the time that Movsisian reached agreements with the Iranian side on “on the advancement of cooperation in a number of areas.” It did not elaborate.

ETKA's top executives visited Armenia and met with then Defense Minister Seyran Ohanian in February. The Defense Ministry in Yerevan said they also met “the management of a number of Armenian industrial enterprises.”

Ohanian and Dehqan met in Moscow in late April just weeks after the outbreak of heavy fighting between Armenian and Azerbaijani forces deployed around Nagorno-Karabakh. A week later, Ohanian briefed Iran's ambassador to Armenia, Seyyed Kazem

Sajjad, on his “agreements” reached with his Iranian counterpart and, according to his press office, “expressed confidence that they will be put into practice soon.”

The growing military contacts reflect Armenia's broader cordial relationship with Iran. Iranian President Hassan Rouhani reaffirmed his government's readiness to deepen it “in all areas” when he oversaw the signing in June of an Armenian-Iranian agreement on visa-free travel between the two nations. Rouhani is expected to pay an official visit to Yerevan later this year.

In early August, the Armenian government signaled plans to increase imports of Iranian natural gas, which currently meet up to one-fifth of the South Caucasus country's demand. It went on to announce the impending creation of a “free economic zone” in Armenia's southernmost Meghri district bordering Iran.

\$3.4 Million Raised at AMAA “Centennial Kick-Off” Banquet

By Joyce Abdulian & Phyllis Hamo

On Saturday, October 8 at the Jonathan Club of Los Angeles, more than 300 guests gathered to celebrate the 25th Anniversary of the Child and Orphan Care Committee of the Armenian Missionary Association of America.

Co-Chairs Gary Phillips and Jack Muncherian welcomed the audience and introduced Master of Ceremonies Paul Kalemkarian, Jr. who led the evening in celebration. Generous sponsors contributed \$3.4M.

Dr. Lisa Karamardian's heartfelt devotional and prayer were followed by a summary of AMAA outreach programs by President Dr. Nazareth Darakjian who outlined this kick-off event of the AMAA Centennial Celebration and its \$20M Campaign. He mentioned that, through the efforts of the AMAA's Child & Orphan Care Committee, the physical, mental, and spiritual needs of the orphans were being met and that schools and educational programs were a top priority.

Musical entertainment was provided by the Greg Hosharian Quartet which performed original and electrifying renditions of Armenian classic and folk music. A video, produced by Tina Stein Segel, highlighted and recognized the founding members of the AMAA Orphan and Child Care Committee, established in 1991. The founders honored were Joyce Abdulian, Elizabeth Agbabian, Hermine Janoyan, Grace Kurkjian, Mary Najarian, Joyce Stein, and Savey Tufenkian of Los Angeles, Juliette Abdulian of Chicago, Rosette Tootikian of Detroit, Michele Simourian of Boston and Mary Jane (MJ) Hekemian of New Jersey.

AMAA Executive Director/CEO Zaven Khanjian reported significant

donations to the AMAA of three million dollars toward the Centennial Kick Off Campaign—one million dollars each by Drs. Nazareth and Ani Darakjian, The Stephen Philibosian and Conte Foundations, and a donor establishing “The Papken and Helen Muqrdochian Endowment Fund.”

Mr. Khanjian noted that the future of the Homeland is in the hands of the orphans we have supported. He expressed his appreciation to the founding ladies: “...whose determined action 25 years ago made history, embarking on a major change in the direction of the AMAA and our Homeland, Armenia.” He added, “It was the reputable, credible, and righteous foundation on which, through the 25 years of Armenia's independence, the AMAA has built an empire of benevolence all over the country.”

National Co-Chair of the Child and Orphan Care Committee, Joyce Stein, shared her personal testimony and family history with the AMAA, stating that the first AMAA Endowment was established by her father, Stephen Philibosian, in 1950. She expressed her appreciation for the multi-talented young women on the committee, and commended their extraordinary efforts for the highly successful annual Child and Orphan Care Children's Fashion Show/Silent Auction fundraiser. More than five million dollars has been raised over the past 25 years. Members of the event committee, Lori Muncherian and Arsine Phillips, honored the Child and Orphan Care volunteers with framed, original paintings created by children of Armenia.

The program concluded with the benediction song, “*God Bless America*,” and the evening emerged a rousing success. It was a solid kick-off for the AMAA Centennial campaign.

Armenia's Submission 'Earthquake' Disqualified from Oscars Foreign-Language Category

LOS ANGELES -- The Academy of Motion Picture Arts and Sciences has disqualified Armenia's submission 'Earthquake' in the Oscars best foreign-language film race.

"The committee deemed that Earthquake did not meet submission requirements," a spokesperson for the Academy told The Hollywood Reporter on Wednesday. "Armenia's selection committee was notified of the decision

and given the opportunity to submit another film for consideration."

The Academy's problem with the film was that there are too many Russians and an insufficient number of Armenians among the crew, a spokesperson for Mars Media, the Moscow-based production company of Earthquake, told THR.

Continued on page 4

Dresden Symphony Orchestra to Present “Aghet” Program in Istanbul

BERLIN (Armradio) -- The Dresden Symphony Orchestra will present the “Aghet” program dedicated to the 100th anniversary of the Armenian Genocide at the German Consulate General in Istanbul on November 13, the Turkish service of Deutsche Welle reports.

“Aghet” caused tension between Turkey and Germany last year, as the orchestra commemorated the Armenian Genocide centennial in Dresden on April 30, 2015. Turkey attempted to pressure it and the EU to keep the term “genocide” out of a concert.

The concert was sponsored by European Union's Creative Europe program. Turkey's delegation to the European Commission withdrew 200,000 euros (\$224,500) in funding for the concert.

Earlier this month Turkey announced it was exiting the European

Union's Creative Europe Program. According to reports, the pullout was in response to a concert, supported by Creative Europe and performed in April by Germany's Dresden Symphony Orchestra in commemoration of the Armenian genocide.

Conducted by Andrea Molino, the Dresden Symphony is joined by musicians from Turkey and Armenia as well as members of the “No Borders Orchestra.”

“Aghet” was initiated by Marc Sinan together with the orchestra from Dresden. Sinan's Armenian grandmother lost her parents in the events following the deportations that began on April 24, 1915. The guitarist of German, Armenian and Turkish heritage performs the solo part in Helmut Oehring's piece “Massaker, hört ihr MASSAKER!” (Massacre, do you hear MASSACRE!) for guitar solo, voice, women's chorus and strings.

UNHCR Rep. Pledges Support for Syrian Armenians

YEREVAN -- Armenian Human Rights Defender Arman Tatoyan discussed the issue of Syrian Armenian refugees with Christoph Bierwirth, Representative for the UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) in Armenia.

During the meeting special reference was made to issues related to UN assistance in ensuring housing for the refugees that have fled Syria and settled here in Armenia.

Arman Tatoyan prioritized the solution of issues connected with the housing of Syrian Armenians and provision of legal advice. Issues related to the provision of financial assistance by

UNHCR Office in case of a new flow of refugees in the future were discussed.

Christoph Bierwirth expressed willingness to support the Syrian Armenian families within the framework of the mandate and capacities of the UNHCR Office, noting that relevant work in that direction is under way.

At the end of the meeting the Ombudsman hailed the efforts of the UNHCR Office in Armenia aimed at providing assistance to Syrian Armenians.

The parties attached importance to the frequent meetings and discussions on the matter.

Hayk Demoyan to Discuss the Future of the Republic of Armenia at Ararat-Eskijian

M I S S I O N HILLS -- Dr. Hayk Demoyan, Director of the Armenian Genocide Museum-Institute in Yerevan, Armenia, will give a talk entitled "The End of the Third Republic? Or, What to Expect for Armenia's Future," on Sunday, October 23, 2016, at 4:00 p.m., at the Ararat-Eskijian Museum-Sheen Chapel, 15105 Mission Hills Road, Mission Hills, CA. The lecture is sponsored by the Ararat-Eskijian Museum and the NAASR/Calouste Gulbenkian Foundation Lecture Series on Contemporary Armenian Issues.

The current situation and recent developments in Armenia show that the country has entered into a new and turbulent period of its history. Internal disturbances and limitations in the realm of foreign policy have brought new challenges for the 25-year-old former Soviet republic. The independence for which the current generation paid a high price of social hardships and endured the Karabakh War now faces fresh challenges and threats. The role of the Diaspora in shaping ongoing developments is still unclear since neither Armenia itself nor the Diaspora has developed clear-cut formulas for cooperation and the merging of interests.

The evident crises in political, economic, cultural, and ideological spheres, together with continuing emigration and civil unrest, indicate that Armenia is at the threshold of developments which could result either in new political disorders or offer opportunities for innovative state-building strategies. The appearance of a

new generation of decision makers in a political arena and business could present an alternative to overcome the existing crises which clearly endanger the very essence of the statehood.

Dr. Hayk Demoyan is the Director of the Armenian Genocide Museum-Institute in Yerevan, Armenia, a position he has held since 2006. From 2011 to 2015 he was the Secretary of the State Commission on Coordination of the events dedicated to the commemoration of the 100th anniversary of the Armenian Genocide.

Demoyan is the author of twelve books, including *The Armenian Genocide: Front Page Coverage in the World Media* (2014, in Armenian, English, Russian, and French), *Foreign Policy of Turkey and Karabakh Conflict* (2013, in Russian), *Armenian Sport and Gymnastics in the Ottoman Empire* (2009, in Armenian), and *Western Media Coverage of the Nagorno-Karabakh Conflict in 1988-1990* (2008, in English), as well as some 40 academic articles.

For more information about Dr. Demoyan's talk, contact the Ararat-Eskijian Museum at (747) 500-7585 or Ararat-eskijian-museum@netzero.net, or NAASR at (617) 489-1610 or hq@naasr.org.

CSTO Yerevan Summit

Continued from page 1

Group Co-chairs in Nagorno Karabakh conflict settlement, based on the international law, UN charter, Helsinki Final Act, particularly in the framework of non-use of force or its threat, territorial integrity of states, and right to self-determination of nations" Sarkisian said.

Sarkisian also said the issue of a new secretary-general of the CSTO will be discussed at a summit of the grouping in Russia's St. Petersburg at the end of the year.

During the meeting, the CSTO also adopted documents including agreements on drafting a unified list of terrorist organizations, a collective security strategy for the period till 2025, and a

document on measures to counter international terrorism and extremism.

Senior officials from six former Soviet republics, including Russian President Vladimir Putin, are attending the gathering in the Armenian capital.

In addition to heads of state, the foreign ministers and defense ministers of the CSTO's member states are in Yerevan for the talks.

As leaders gathered in Yerevan, Armenia formally transferred its chairmanship of the CSTO's Council of Foreign Ministers to Belarus.

The CSTO is a regional security group of former Soviet republics whose members are Russia, Belarus, Armenia, Kyrgyzstan, Tajikistan, and Kazakhstan.

Armenia's Submission 'Earthquake' Disqualified

Continued from page 3

Mars Media sent to the Academy documents proving that the film was a coproduction between Armenia and Russia.

"We still hope that the film will be put on the list," Ruben Dishdshyan,

head of Mars Media, said in a statement, adding that the film was "by 90 percent made by Armenians from Armenia, Russia and France".

Earthquake, a \$3 million disaster movie directed by Sarik Andreasyan, is a dramatized recreation of one of the Soviet Union's most devastating natu-

The Society for Armenian Studies Conference on "Armenians in America"

BOSTON -- The Society for Armenian Studies (SAS) is planning an international conference, "The Armenians in America," to take place on Thursday, November 17, 2016, in Boston, Massachusetts.

The SAS is the international association of Armenian Studies scholars and teachers and is holding its 42nd Annual Meeting on the same day. The conference and meeting will be held in conjunction with the Middle East Studies Association (MESA) Annual Conference, which bring hundreds of scholars in a variety of disciplines together annually to present papers and to participate in panels.

The SAS organized conference on "The Armenians in America," will have two panels, beginning at 1:00PM in Salon B (4) of the Boston Marriott Copley Place Hotel and is open to the public.

In the first panel on "Travel, Collective Memory and Homeland among Armenian-Americans," chaired by Marc Mamigonian (National Association for Armenian Studies and Research, NAASR), four participants will present papers: Margaret Manoogian (Oregon State University) and Anny Bakalian (Emerita Associate Director MEMEAC, CUNY), "Connections for Families Disrupted: Travels to Anatolia by Diasporans"; Carel Bertram (San Francisco State University), "Coming to Terms with Home and Homeland"; and Sona Nersisyan (Institute of Archaeology and Ethnography, National Academy of Sciences of Armenia), "Homeland Perception and Identity Construction: the Case of Los Angeles Armenian Community."

In the second panel on "Diversities of Armenianness in American and Diasporic Contexts," chaired by Vahe Sahakyan (University of Michigan, Ann Arbor), the presenters will be: Anatolii Tokmancev (UCLA), "Armenian Jehovah's Witnesses: Nationalism in a Strictly Non-Nationalist Sect"; Shushan Karapetyan (UCLA), "Language in Diaspora: Problematizing Ideology, Identity, and Symbolism" and Helen Makhdomian (University of Illinois, Urbana-Champaign), "Inheritance of Exile: Negotiating Memory, Home, and Belonging in Armenian-American Literature about the Lebanese Civil War."

The SAS is sponsoring a panel during the regular MESA sessions at 1:45PM on Friday, November 18, entitled "New Issues, Perspectives, and

Sources in Armenian Studies," chaired by SAS President Barlow Der Mugrdchian (California State University, Fresno), with the participation of Anna Aleksanyan (Clark University) "Ritualized Rapes and Body Destruction of the Armenian Women During the Genocide"; Emre Can Daglioglu (Clark University), "Revisiting the Ottoman courts-martial of 1919-1920 Under the Light of New Archival Documents"; Varak Ketsamian (Princeton University), "The Hunchakian Revolutionary Party from 1891-1895"; and Arda Melkonian (UCLA), "Human Trafficking" during the Armenian Genocide." Ümit Kurt (Harvard University) will be the discussant for the panel.

SAS is also co-sponsoring, with the Ottoman and Turkish Studies Association, a roundtable discussion on "Knowledge Production, Exclusion, Inclusion: The Repositioning of Armenians in Ottoman and Turkish Historiography," with the participation of Carel Bertram (San Francisco State University), Bedross Der Matossian (University of Nebraska-Lincoln), David E. Gutman (Manhattanville College), Alyson Wharton (University of Lincoln [UK]), Rachel Goshgarian (Lafayette College), and Yasar Tolga Cora (University of Michigan), and Lerna Ekmekcioglu (M.I.T.). The roundtable will take place at noon on Saturday, November 19.

More than ten other Armenian-themed papers will be given by scholars during the course of the MESA conference, November 17-20. For a full program of MESA sessions, please visit their website at mesana.org

The SAS is administered by a seven member Executive Council: President, Barlow Der Mugrdchian; Vice-President, Bedross Der Matossian (Univ. of Nebraska-Lincoln); Secretary, Lilit Keshishyan (UCLA); Treasurer, Arpi Siyahian (NuTech Ventures), and advisors Vartan Matiossian (Armenian National Education Committee), Sergio La Porta (California State University, Fresno and Editor of JSAS), and Vahe Sahakyan (University of Michigan).

The Society for Armenian Studies is headquartered at the Armenian Studies Program at California State University, Fresno and its website is at societyforarmenianstudies.com. The SAS can be reached by email at barlowd@csufresno.edu or by phone at 559-278-2669.

ral disasters — the Spitak earthquake in northern Armenia in December 1988.

The pic was Armenia's fifth submission in the best foreign-language film Oscar category since the country gained independence in 1991.

None of the previous submis-

sions — including If Only Everyone by Nataliya Belyauskene, Autumn of the Magician by Ruben Gevorkyants and Vahe Gevorkyants, Vodka Lemon by Hiner Saleem and Symphony of Silence by Vigen Chaldhranyan — has been nominated for or won an award.

SEROP'S CAFE

GREEK & LEBANESE FOOD

SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

ԴՈԿՏ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՐՄԱՐԱՆԵԱՆԻ «ՄԱՐՄՆԱԼՈՐ ՀՐԵՇՏԱԿԸ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻՆ» ԳԻՐՔԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍԸ

Ուրբաթ, 23 Սեպտեմբեր 2016ին, երեկոյան ժամը 8:00ին Կլենտոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ Աթոռանիստ եկեղեցւոյ «Ռէյմոն եւ Անի Գուլումեմեան սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեանի, Գրիգոր Նարեկացիի Տիեզերական Եկեղեցւոյ 36րդ վարդապետ եւ Ս. Տառնապետունի առթիւ հրատարակած գիրքին շնորհանդէսը:

Կոկիկ մշակութասէր հասարակութիւն մը ներկայ էր հանդիսութեան:

Օրուան հանդիսավար՝ Անթուան Գարամանեան բարի գալուստ մղեցելէ ետք, բեմ հրաւիրեց եկեղեցւոյ հովիւ՝ Հայր Անտոն Նորատունկեանը, որ գեղեցկօրէն ներկայացուց օրուան թեմային մասին իր հակիրճ, սակայն իմաստալից պատգամը:

«Նախ ուրախ եմ, որ հատորը ներկայացնելու պատասխանատու գործը յանձն առաւ հոգեւոր եղբայրս՝ Ֆիլատելֆիոյ Հայ Կաթողիկէ համայնքի ժողովրդապետ՝ Հայր Թովմաս Կարապետեանը:

Օերու փոթորկոտ թաւալումին հետ, երբ քիչ մը ամէն տեղ կը խաթարուի բարոյական արժէքներու հանդէպ գիտակցութիւնը, ձայն մը կը հնչէ իբրեւ զգաստութեան հրաւեր, արձագանգելու համար մեր նախնեաց սուրբ հաւատքին հեռացող հաւատացեալներու հոգիներուն մէջ: Այդ ձայնը կը հնչէ Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեանի գրիչէն նոր լոյս տեսած «Մարմնաւոր Հրեշտակը՝ Գրիգոր Նարեկացին» հատորին մէջ:

Հեղինակը իր այս աշխատանքով մեզի հաղորդակից կը դարձնէ Նարեկացիի, տիեզերական եկեղեցւոյ այս վարդապետին հոգեկան աշխարհին:

Այս երեկոյան հաւաքոյթը առիթ կ'ընծայէ բոլորիս, հաղորթուելու «Մարմնաւոր հրեշտակ՝ Գրիգոր Նարեկացի» ժողովրդապետ խոհերուն հետ եւ անոր ընդմէջէն՝ ձգտելու Աստուծոյ էութեան հետ միանալու եւ անմահանալու», եզրափակեց ժողովրդապետ հայրը:

Հանդիսավարը կարգալէ ետք Հայր Թովմաս Կարապետեանի հակիրճ կենսագրականը, բեմ հրաւիրեց յարգելի բանախօսը:

Հայր Թովմաս նախ շնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ Աթոռանիստ եկեղեցւոյ ժողովրդապետին եւ եկեղեցւոյ Մշակութային Յանձնախումբին, որոնք իրեն վստահած էին ստանձնելու այս երեկոյին բանախօսութիւնը:

Հայր Թովմաս շուտով իր դիւրահաղորդ մօտեցումով գրաւեց ներկաներուն ուշադրութիւնը, որոնք իր 30 վայրկեան տեւող գեղոցին ընթացքին, ուշի ուշով եւ առինքնուած հետեւեցան յարգելի բանախօսին:

Ան նախ խօսեցաւ Նարեկացիի Տիեզերական Եկեղեցւոյ վարդապետ անուանուելու մասին, որ տեղի ունեցաւ Հայոց Յեղասպանութեան 100-ամեակին առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Հռոմի մէջ, 12 Ապրիլ 205ին:

Այս գիրքը բաժնուած է երեք մասերու:

- ա) «Մատենա Ողբերգութեան» գիրքին երկու դերակատարները՝ Աստուած եւ Գրիգոր Նարեկացի մարդը,
- բ) Աստուծոյ հետ ըլլալու միջոցառումները,
- գ) Քրիստոս Նարեկացիի մէջ եւ Նարեկացիի Քրիստոսի մէջ:

Շար.ը էջ 19

ՇԱՍԼԵԱՆ ԹԱԹԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԳԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՊԱՐԱՐԱՆԴԵՍԸ ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Նոյեմբեր 5ին, երեկոյան ժամը 7:00ին Կլենտոնի «Ֆինիսիա» ճաշարանին մէջ, տեղի պիտի ունենայ Լիբանանի Հայ Աւետարանական Շամլեան-Թաթիկեան Երկրորդական Վարժարանի Շրջանաւարտից Միութեան տարեկան հինգերորդ ճաշկերոյթ-պարահանդէսը:

Վարժարանին շրջանաւարտներուն, նախկին ուսուցիչներուն, բարեկամներուն եւ բարերարներուն ներկայութիւնն ու քաջալերանքը մեծապէս փափաքելի է:

Միութիւնս իր հիմնադրութեան հինգ տարիներուն ընթացքին, յատկանշական օժանդակութիւն առաքած է վարժարանիս:

Այս ձեռնարկին ընթացքին

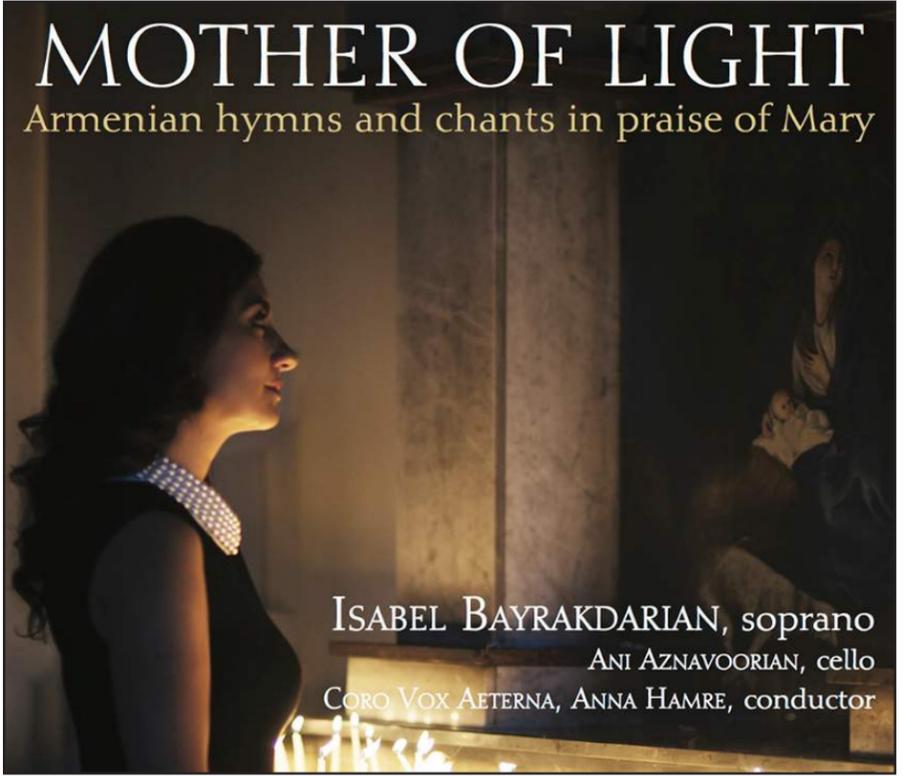
Շրջանաւարտից Միութիւնս ծրագրած է պատուել վարժարանի շրջանաւարտներէն Տոքթ. Աբրահամ Փանոսեանն ու իրաւաբան Պրն. Կարօ Ղազարեանը:

Ինչպէս միշտ, սոյն ձեռնարկին հասոյթը պիտի յատկացուի վարժարանի կարօտեալ ընտանիքներու զաւակներուն ուսման կրթութոյցի ապահովման:

Կանխաւ կը գնահատենք եւ մեր երախտագիտութիւնը կը յայտնենք մասնակցողներուն՝ իրենց ներկայութեան եւ օժանդակութեան համար:

Տոմսեր ապահովելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւին (626) 497-5652 կամ դիմել հետեւեալ հասցէին staaofla@gmail.com:

ԻԶԱՊԵԼ ՊԱՅՐԱԳՏԱՐԵԱՆԻ ՆՈՐ ԽՏԱՍԱԼԻԿԸ՝ «ՄԱՅՐ ԼՈՒՄՈՅ» (MOTHER OF LIGHT)

MOTHER OF LIGHT
Armenian hymns and chants in praise of Mary

ISABEL BAYRAKDARIAN, soprano
ANI AZNAVOORIAN, cello
CORO VOX AETERNA, ANNA HAMRE, conductor

Հոկտեմբեր 14, 2016-ին, Ամերիկեան հանրայայտ Delos Music ընկերութեան հրատարակութեամբ, լոյս կը տեսնէ Քանատահայ աշխարհահռչակ օփերային երգչուհի Իզապէլ Պայրագոսարեանի նոր խոսասալիկը, «Մայր Լուսոյ» (Mother of Light), որ կ'ընդգրկէ 17 հայկական միջնադարեան տաղեր, մեղեդիներ եւ շարականներ նուիրուած Աստուածամօր: Երգչուհին կ'ընկերանան Coro Vox Aeterna կանցի երգչախումբը եւ թաւջութակահար Անի Ազնաուրեանը:

Գրիգոր Նարեկացիի, Մովսէս Խորենացիի, Վարդան Արեւելցիի, Ներսէս Շնորհալիի, Կոմիտաս Վարդապետի 5-րդ դարէն սկսեալ մինչեւ 20-րդ դար երկարող ստեղծագործութիւններու մշակումները կատարած է Քանատահայ երաժիշտ Սէրուժ Գրաճեանը: Այս առաջին անգամ է որ Սբ. Աստուածածնայ նուիրուած ամենակարեւոր շարականները կը մէկտեղուին մէկ ձայնագրութեան մէջ, իսկ խոսասալիկի գրքոյկը կ'ընդգրկէ շարականներու բառերը գրաբար Հայերէնով, լատինատառ Հայերէնով եւ Անգլերէնով:

Իզապէլ Պայրագոսարեանը ծնած է Ջահլէ, Լիբանան, ուր մանկութեան տարիներէն սկսեալ երգած է հայկական եկեղեցւոյ երգ-

չախումբին մէջ: Ընտանիքին հետ Քանատա տեղափոխուելէ ետք, յաճախած է Թորոնթոյի Համալսարանը (University of Toronto) ուր փայլուն կերպով աւարտած է կենսաբժշկական ճարտարապետութեան ճիւղը, վկայուելով որպէս Biomedical Engineer: Նոյն տարին շահած է Մեթրոպոլիթըն Օփերայի մրցոյթի առաջին մրցանակը (Metropolitan Opera National Council Auditions), իսկ երեք տարի վերջ արժանացած է Փլասիտո Տոմինկոյի անուան համաշխարհային Օփերայի Մրցոյթի առաջին մրցանակին (Placido Domingo's Operalia Competition):

Հանդէս եկած է աշխարհի կարեւորագոյն բեմերէն, ինչպէս, Նիւ Եորքի Metropolitan Opera եւ Carnegie Hall, Շիքագոյի Lyric Opera of Chicago, Los Angeles Opera, San Francisco Opera, Թորոնթոյի Canadian Opera Company, Լոնտոնի Covent Garden եւ Wigmore Hall, Փարիզի Garnier եւ Bastille, Սալցպուրկի Salzburg Festspiele, Տրէգատէնի Sempoper, Ճափոնի Saito Kinen Festival, Պարսելոնայի Gran Teatre de Liceu, գործակցելով կարեւոր երաժիշտներ, Placido Domingo-ի, Seiji Ozawa-ի, Michael

Շար.ը էջ 17

ԹՄՄ Փասաստիւնա - Կլենտոնի Մասնաճիւղ

Առաքելութիւն դէպի Արարատի Կառարը
եւ
Ուխտագնացութիւն դէպի Անի եւ Ախթամար
Վաերագրական այս ժապաւէնը պիտի ներկայացնէ

Յարուժ Տէր Դաիթեան

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 23 Հոկտեմբեր 2016-ի երեկոյան ժամը 5:00-ին,
Թէրեան Մշակութային Միութեան Պէշկէթօլլեան սրահին մէջ:
(1901 N. Allen Avenue, Altadena, CA 91001, Corner of New York Drive)

Մուտքը Ազատ Հիւրասիրութիւն

«ԳԱԼՈՒՄՏ ԿԻԼՊԵՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ 60 ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Հոկտեմբերի 11-ին ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան նախաձեռնութեամբ հանդիսաւորութեամբ նշուեց Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան հիմնադրման 60 ամեակը:

Մասնակիցները ծաղիկներ դրեցին Օղակաձեւ զբօսայգու Բարերարների ձեռնարկում Գալուստ Կիւլպէնկեանի յուշարձանին:

Այնուհետեւ՝ ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան մեծ դահլիճում մեկնարկեց Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան հիմնադրման 60 ամեակին նուիրուած գիտաժողովը, որին ներկայ էին ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը, Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնադրամի հայկական համայնքների բաժանմունքի տնօրէն Ռազմիկ Փաժանյանը, գիտնականներ, մտաւորականներ, հիւրեր:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը: Ողջունելով գիտաժողովի մասնակիցներին՝ նա մասնաւորապէս նշեց. «Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան հիմնադրման 60-ամեակի առթիւ մենք որոշեցինք մէկ անգամ եւս անդրադառնալ եւ արժեւորել մեծ հայր կեանքն ու գործը: 1869 թուականը խորհրդանշական էր հայ ժողովրդի համար: Ծնուեցին հայոց մեծերը՝ Ամենայն հայոց բանաստեղծը՝ Յովհաննէս Թումանեանը, մեծագոյն դրամատուրգը՝ Լեւոն Շանթը, երգիծանքի վարպետը՝ Երուանդ Օտեանը, հայ երգի մաշտոցը՝ Կոմիտասը, հայ վրիժառուին՝ Սողոմոն Թեհլերեանը եւ վերջապէս համաշխարհային խոշոր նախարարի նաբերողը, մեծ բարերարը՝ Գալուստ Կիւլպէնկեանը:

«Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութիւնն անշուշտ իրականացնում է քաղաքական ու աշխարհագրական սահմաններ չճանաչող, բարեգործութեան խորհրդանիշ հանդիսացող Գալուստ Կիւլպէնկեանի իղձերն ու նպատակները՝ բարձր մշակութի ստեղծումն ու տարածումը, սփիւռքահայութեանն ու Հայաստանին յուզող բազմաթիւ կենսական հարցերի ու խնդիրների լուծմանն օժանդակումը:

Հպարտութեան զգացում եմ ապրում, որ հայ ժողովրդի գաւազնի կտակով է Լիսաբոնում հիմնադրուել իր իսկ անունը կրող «Գալուստ Կիւլպէնկեան» բարեգործական ու գիտամշակութային հաստատութիւնը, որն այսօր վերածուել է համայն մարդկութեան առաջընթացին սատարող հզոր կառույցի՝ իր կարեւորութեամբ չզիջելով

համաշխարհային խոշորագոյն նմանատիպ կազմակերպութիւններին:

Համաշխարհային համբաւի տիրացած մեծահարուստը երբեք չմոռացաւ իր արմատները: Թուրքիայի, Սիրիայի, Լիբանանի, Իրաքի եւ Յորդանանի հայկական գաղութներում իր առատաձեռն նուիրատուութիւններով կառուցուեցին, վերանորոգուեցին, կահաւորուեցին դպրոցներ ու առողջապահական կենդրոններ: Նրա միջոցներով առ այսօր սփիւռքահայ հազարաւոր պատանիներ ու երիտասարդներ ստացել եւ ստանում են միջնակարգ եւ բարձրագոյն կրթութիւն: Կառուցը, հաւատարիմ իր հիմնադրի նպատակներին, հետեւողական է դպրոցաշինական ծրագրերի իրականացմանը: Հայկական համայնքների բաժանմունքի կրթութիւններից օգտուել եւ օգտուում են առաջադիմութեամբ աչքի ընկնող, սոցիալապէս անապահով հայ աշակերտներն ու ուսանողները: «Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան Հայկական համայնքների բաժանմունքի աջակցութեամբ հրատարակուել է 750-ից աւելի հայագիտական աշխատանքներ, որոնցից 250-ը՝ Հայաստանում:

Յատուկ շնորհակալութիւն եմ ուզում յայտնել հիմնարկութեանը՝

Սիրիայում՝ յատկապէս վերջին տարիներին, կրթական ոլորտում իրականացրած ծրագրերի համար: Նշեմ, որ Սիրիայում 20 հայկական դպրոց է գործում, որտեղ 2861 երեխայ է կրթւում: Նրանք օգնութեան կարիք ունեն: Հիմնարկութիւնը հոգում է նաեւ 500-ից աւելի ուսանողների կրթավճարների ծախսերը:

Վստահ եմ, որ դեռ շատերն են անդրադառնալու մեծ հայր, գարմանայի մարդասերի, խոշոր տնտեսական գործչի, անգերագանցելի մտաւոր, հոգեւոր ու նիւթական հարուստ կարողութիւնների տէր մարդու կեանքի ու գործունէութեան չբացայայտուած դրուագներին, որոնք նորովի կը ներկայացնեն Գալուստ Կիւլպէնկեան բացառիկ երեւոյթի ու նրա միջոցներով գործող կառույցի կարեւորագոյն առաքելութիւնը»:

«Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան» յոբելանի առթիւ շնորհակարանքի խօսքեր ասացին ու հաստատութեան ազգանուէր գործունէութիւնը մեծապէս արժեւորեցին ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ռազմիկ Մարտիրոսեանը եւ ԵՊՀ ռեկտոր Արամ Սիմոնեանը:

«Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան» հայկական համայնքների բաժանմունքի տնօրէն Ռազմիկ Փանոսեանը շնորհակալութիւն յայտնեց շնորհակալութիւն զնահատանքի համար: Խօսելով հիմնարկութեան գործունէութեան մասին՝ նա շեշտեց, որ մեծ բարերարն առաջնորդում էր երեք սկզբունքով,

որոնցով ուղղորդուում է հիմնարկութիւնը մինչեւ օրս՝ լուռ ու մունջ աշխատել, գործը լաւ անել եւ իմանալ նպատակը: «Բարեգործութիւնը լուռ պէտք է ըլլայ, երբ գործը մը ընէք, լաւ ըրէք այդ գործը, իմացէք՝ ուր պէտք է համայնք», - սովորեցնում էր մեծ հայր:

Ամփոփելով հիմնարկութեան 60 տարուայ գործունէութեան արդիւնքները, Ռազմիկ Փանոսեանը նշեց, որ իրենց աշխատանքում յատկանշականը մարդու պատրաստելն է, երիտասարդ սերնդին կրթելը:

ՀՀ ԳԱԱ պատմութեան ինստիտուտի գիտաշխատող Վահրամ Ղաւրխանեանը ներկայացրեց «Գալուստ Կիւլպէնկեանի բարեգործական գործունէութիւնը»:

«Գալուստ Կիւլպէնկեան. «միայն ամենալաւը»» թեմայով գեկուցումով հանդէս եկաւ ՀՀ ԳԱԱ պատմութեան ինստիտուտի առաջատար գիտաշխատող Էդուարդ Մելքոնեանը:

ԵՊՀ պատմութեան ֆակուլտետի դեկան Էդիկ Մինասեանն անդրադարձաւ «Գալուստ Կիւլպէնկեանի հասարակական-քաղաքական գործունէութեանը»:

Հնչեցին հարցեր եւ առաջարկութիւններ: Ամփոփելով գիտաժողովի արդիւնքները՝ ՀՀ սփիւռքի նախարարը կարեւորեց Գալուստ Կիւլպէնկեանի ծննդեան 150 ամեակին ընդառաջ՝ նրա արխիւների ուսումնասիրումն ու դասակարգումը, մեծ բարերարի ժառանգութեան զնահատումը:

SDHP, PASADENA PARAMAZ CHAPTER
PRESENTS PUBLIC LECTURE
“ISLAMISM & TERRORISM”
FEATURED LECTURER
DR. JOHN AHMARANIAN

Կազմակերպութեամբ՝
ՄԴՀ Փաստենա Շրջանի ՓԱՐԱՄԱԶ Մասնաճիւղի
Դասախօսական Երեկոյ
«ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ և ՏԵՌՐՈՐԻԶՄԸ»
Կը Ձեկուցէ
ՏՈՔԹ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՀՄԱՐԱՆԵԱՆ

Ուրբաթ, 18 Նոյեմբեր 2016, երեկոյեան ժամը 8:00-ին
Friday, November 18, 2016 at 8:00 PM
ՀԿԲՄ Կարօ Սողանալեան Սրահէն ներս:
A.E.B.U. Garo Soghanalian Hall
1060 N. Allen Avenue, Pasadena, CA 91104
Մուտքը Ազատ – Հիւրասիրութիւն հանդիսութեան աւարտին

ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉԻ ՏՕՆԻ ՆՇՈՒՄ ՍԻՏՆԻԻ Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵԶ

Թարգմանչաց Տօնին առթիւ աւանդութիւն դարձած է Ուսուցիչներու Օրը տօնակատարել Սիտնիի Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ մէջ:

9 Հոկտեմբերի առաւօտեան, Առաջնորդ Սրբազան Հօր՝ Գերաշնորհ Տէր Հայկազուն Եպիսկոպոս Նաճարեանի հրաւերով, աւելի քան 70 Հայ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներ ներկայ գտնուեցան Սուրբ եւ Անմահ Պատարագին, զոր մատուցեց Սրբազան Հայրը: Ուսուցիչները հաղորդուեցան, օրհնութիւնը ստացան Սրբազան Հօր եւ լսեցին անոր ազգաշունչ պատգամը:

Յաւարտ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագին, ուսուցիչները հրաւիրուեցան հոկարեան Սրահ եւ համադամ ճաշերով հիւրասիրուեցան Ս. Յարութիւն Եկեղեցոյ Տիկնանց Յանձնախումբին կողմէ: Սրբազան Հօր կողքին հանդիսութեան ներկայ էին Արժանապատիւ Տէր Նորայր Աւագ Քահանայ Բաթրեանը, Տէր Պարթեւ Քահանայ Գարագաշեանը, Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանը, Թեմական Խորհուրդի ատենապետ Պրն Պետրոս Զօրլուն եւ Ծխականի անդամներ՝ Տիարք Արա Գօփուշեանն ու Անդրանիկ Կիւլիւմեանը:

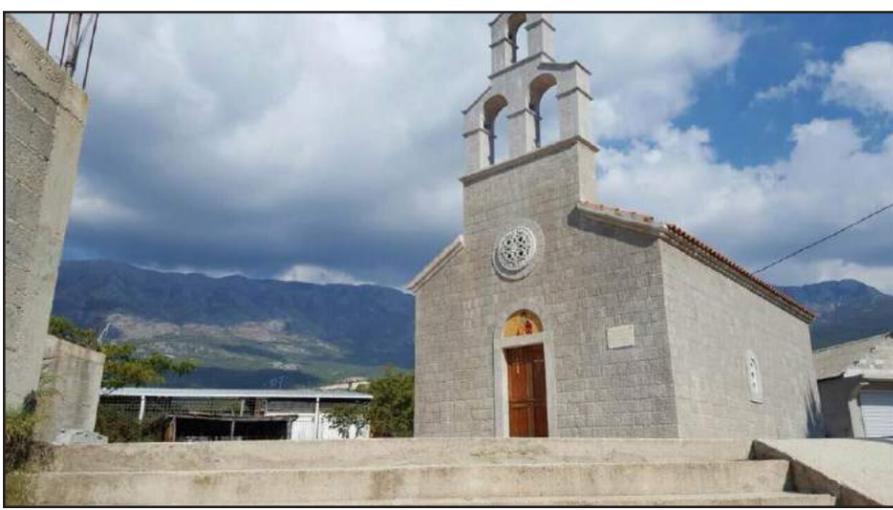
Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանի հանդիսավարութեամբ ի գործ դրուեցաւ յայտագիր մը, որու ընթացքին կարդացուեցաւ Սփիւռքի Նախարարուհի Տիկին Հրանոյշ Յակոբեանի պատգամը ուղղուած Հայ ուսուցչին: Խօսք առաւ Համագրային Գօլյտըն

ձեմարանի մանկավարժուհի եւ բարձրագոյն կարգերու Հայերէն լեզուի ուսուցչուհի Տիկին Արփի Դաւիթեան, որ ներկայացուց «Հայ Մանկավարժութիւնը 19րդ Դարէն մինչեւ Մեծ Եղեռն» նիւթը: Տիկին Դաւիթեան ծանրացաւ Արեւմտահայ հատուածին վրայ, մանրամասնօրէն վերլուծեց Զարթօնքի, Իրապաշտ եւ Գեղապաշտ շրջաններուն Հայ գրականութեան, լեզուի եւ կրթական համակարգի հոլովոյթը, սուսամբողջական պատկերը քաղաքական եւ ընկերային իրավիճակներուն եւ անոնց ազդեցութիւնը Հայ մշակոյթի զարգացման վրայ: Ներկանց ուսուցիչները՝ Համագրային Գօլյտըն ձեմարանէն, ՀԲԸՄ Ալեքսանտր Վարժարանէն, Համագրային Թումանեան, Թարգմանչաց, Փափազեան, ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկեան եւ Հայ Կաթողիկէ «Լոյս» շաբաթօրեայ վարժարաններէն, ինչպէս նաեւ Հայ Եկեղեցոյ Կիրակնօրեայ Վարժարանէն ու ՀՕՄԻ «Ուրախ Մանուկներ» Մանկապարտէզէն, մեծ գնահատանքով արտայայտուեցան Տիկին Դաւիթեանի ներկայացուցած գեկոյցին մասին:

Սրտի խօսք արտասանեցին Ալեքսանտր Վարժարանի Տնօրէն Պրն Մանուկ Տէմիրճեան եւ Թումանեան Վարժարանի ուսուցչուհի՝ Տիկ Զարինէ Խորէնեան:

Նախ քան փակման աղօթքը Սրբազան Հայրը դրուատանքով արտայայտուեցաւ Սիտնիի Հայ ուսուցիչներուն տարած կարեւոր աշխատանքին, շնորհաւորեց Տիկին Դաւիթեանը իր շահեկան դասախօսութեան համար եւ յաջողութիւն մղեց բոլորին, ի տեսութիւն 2017ի Հոկտեմբերին:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐՐՈՊԱՅՈՒՄ

Սեպտեմբերի 22-26-ը պատմական ու նշանակալից օրեր էին Չեռնոգորիայի հայ համայնքի համար: Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի տնօրինութեամբ այդ օրերին Չեռնոգորիայում էր գտնուում Ռումինիայի Հայոց Թեմի առաջնորդ գերջ. Տ. Տաթևե Եպիսկոպոս Յակոբեանը:

Սեպտեմբերի 23-ին Սրբազան Հայրը հանդիպումներ է ունեցել տեղի հայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ, որոնք ցանկութիւն էին յայտնել անժամկէտ ձեռք բերել Չեռնոգորիայի Մետրոպոլիտութեան ենթակայութեան տակ գտնուող Ս. Մարիամ Աստուածածին Եկեղեցին՝ կից սրահով ու հովուատնով: Հանդիպման ընթացքում Առաջնորդ Սրբազան Հայրը համայնքի անդամներին բացատրել է Ծխական խորհուրդը ունենալու անհրաժեշտութիւնն ու կարեւորութիւնը, ներկայացրել է Ծխական խորհրդի պարտականութիւններն ու առաքելութիւնը եւ վերջում ընտրուել է Ծխական խորհուրդի կազմ՝ բաղկացած 7 անդամներից՝ Գուրգէն Զաքոյեան, Վահրամ Մարկոսեան, Աշոտ Փափազեան, Ալդրեյ Մոսեսով, Վահ Անեսեան, Իգոր Լախուրիչ, Գազիկ Մկրտչեան: Յատկապէս մեծ է Գուրգէն Զաքոյեանի եւ

Վահրամ Մարկոսեանի ներդրումն ու աւանդը եկեղեցին փնտրելու, գտնելու եւ տեխնիկական հարցերը արագ եւ արդիւնաւէտ կարգադրելու հարցում:

Այս առիթով Գերջ. Տաթևե Եպիսկոպոս Յակոբեանը հանդիպում է ունեցել նաեւ Չեռնոգորիայի Մետրոպոլիտ Ամֆիլոխի հետ, որի ժամանակ քննարկուել են եկեղեցու ձեռք բերման ու հայ համայնքին փոխանցման հետ կապուած կարեւոր հարցեր: Չեռնոգորիայի Մետրոպոլիտն իր ուրախութիւնն ու աջակցութիւնն է յայտնել այս առիթով՝ փաստելով մէկ անգամ եւս, որ Չեռնոգորիայի պատմութեան մէջ առաջին անգամ Հայոց Եկեղեցին իր ներկայութիւնը պէտք է ունենայ այդ երկրի մէջ՝ կարեւոր մասնակցութիւն ունենալով ոչ միայն տեղի հայ համայնքի կեանքից ներս, այլ նաեւ նպաստելով միջեկեղեցական ու միջկրօնական յարաբերութիւնների զարգացմանը յատկապէս Արեւելեան Եւրոպայի երկրներում:

Սեպտեմբերի 25-ին, Սրբազան Հայրն իր մասնակցութիւնն է բերել նաեւ Չեռնոգորիայի Բար քաղաքում տեղի ունեցած Ս. Իովան Վլադիմիրի մարտիրոսութեան հազարամեակին նուիրուած տօնախմբութեան:

A SPECIAL TRIBUTE • ՅՈՒՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

JACQUES S. HAGOPIAN

ԺԱԳ Ս. ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՒ ՊԱՏԻՄԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱԿ
ՏԱՐԵԴԱՐՁ՝ 100 ԵՒ ԱՆՁՈՒԳԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿ՝ 80

100TH BIRTHDAY 80 YEARS

OF UNPARALLELED SERVICE TO
ARMENIAN POETRY AND LITERATURE

Under the State Patronage of
The Republic of Armenia Consulate General in Los Angeles

Under the Auspices of:
Western Prelacy of the Armenian Apostolic Church of North America
Western Diocese of the Armenian Apostolic Church of North America
Armenian Catholic Exarchate of America
Armenian Evangelical Union of North America

Organized by:
MASHDOTS COLLEGE

Co-organized by the Following
Western Regional or Los Angeles-based Organizations:
Armenian Educational and Cultural Association of Hamazkayin
Armenian General Benevolent Union • Armenian Missionary Association of America
Armenian Society of Los Angeles • Armenian Writers Union of California
Iraqi Armenian Family Association • Nor Serount Cultural Association
Organization of Istanbul Armenians • Tekeyan Cultural Association

Sunday, October 30, 2016, 6:00 P.M.
Glendale Presbyterian Church
125 S. Louise Street, Glendale, California 91205
For More Information, Please call Mashdots College (818) 548-9345
E-Mail: mashdots@aol.com

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

1111 S. Glendale Avenue
Suite 206
Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
Tel: (818) 547-1476

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք
«Մասիս» Շաբաթերթին

T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒՏԲՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱԲԱՔԱԿԱՆԻ ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՉԸ ԱՐԹՈՒՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՆ Է

Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հաւաքականի մարզչի պաշտօնը Նոյեմբերի 1-ից կ'ստանան Արթուր Պետրոսեանը: Այս մասին յայտնում է Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի պաշտօնական կայքը:

Արթուր Պետրոսեանն այժմ գլխավորում է շուէյցարական «Յիւրդիս-2» ակումբը: Նա այս պաշտօնում կը փոխարինի վարուժան Սուքիասեանին, որը Հոկտեմբերի 13-ին՝ ԱԱ 2018թ.-ի առաջնութեան ընտրական փուլի Լեհաստան-Հայաստան հանդիպումից յետոյ հրաժարականի դիմում էր ներկայացրել:

Վարուժան Սուքիասեանը Հայաստանի ազգային հաւաքականի ղեկը ստանանք էր 2015թ.-ի Դեկտեմբերի 10-ին: Նրա ղեկավարութեամբ հաւաքականն անցկացրել է 7 հանդիպում, որից 2-ում յաղթել է, 4-ում՝ պարտուել եւ մէկ խաղ աւարտել գոլազուրկ ոչ-ոքի արդիւնքով:

Հաւաքականի մարզչի փոփոխութեան մասին խօսակցութիւնները տարածուեցին յատկապէս Հայաստանի-Ռուսիայի ֆուտբոլային խաղից յետոյ, երբ հաւաքականը սեփական հարկի տակ 0:5 հաշուով պարտուեց ռուսներին:

Արթուր Պետրոսեանի գլխավորութեամբ Հայաստանի հաւաքականն իր առաջին հանդիպումը կ'անցկացնի Նոյեմբերի 11-ին՝ սեփական հարկի տակ հիւրընկալելով Մոնտենեգրոյի ընտրանուն:

ԴՈՐՏՄՈՒՆԴԻ «ԲՈՐՈՒՄԻԱՅԻ» ԴԵԿԱՎԱՐ. «ՅԵՆՐԻՆ ՄԵԻԹԱՐԵԱՆԻ ԿԵՐԱԴԱՐՁԸ ՀՆԱՐԱԴՈՐ ԶԷ»

Դորտմունդի «Բորուսիայի» գործադիր տնօրէն Հանս-Եոհան Կլապերտն Բացառել է, որ Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Միխիթարեանն անգլիական «Մանչեսթեր Եունայթեդ» կարող է վերադառնալ գերմանական ակումբ:

«Դա երբեք տեղի չի ունենայ: Իւրաքանչիւր խելացի խաղացող պէտք է մտածի ցանկացած տեղափոխութիւնից առաջ: Երբ դու խաղում ես քո վրայ աշխատող պայմաններում, շատ տարօրինակ է հրաժարուել դրանից: Դորտմունդում հենց այդպէս էր:

Միխիթարեանի դէպքում դա ֆուտպոլիստի որոշումն էր: Հնարաւոր է, որ այդ որոշման մէջ նրան օգնել է Մինո Ռայչոլան: Մինոն խելացի, բայց անզգայ մարդ է»,- Վազկէի խօսքը մէջբերում է Sky Sports-ը:

Յիշեցնենք, որ 27-ամեայ Միխիթարեանին ձեռք բերելու համար Անգլիայի 20-ակի ախոյեանն այս ամբանը 42 միլիոն եւրօ էր վճարել «Բորուսիային»: Գերմանական ակումբը 2013-ին հաշի կիսապաշտպանին 27.5 միլիոն եւրօով էր գնել Դոնեցկի «Շախտյորից»: Անգլիայի ընթացիկ առաջնութիւնում Հենրիխը մեկնարկային կազմում մասնակցել է մէկ խաղի:

ԵՈՒՐԱ ՄՈՎԱՍԻՍԵԱՆԸ ԽԱՂԱՅԵԼ Է ՄԵԿՆԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄՈՒՄ

MLS-ի կանտոնաւոր առաջնութեան նախափերջին տուրում «Շիքակօ Ֆայր» սեփական խաղադաշտում 2:1 հաշուով յաղթել է «Նիւ Ինգլենդ Ռեւոլյուշնին», իսկ «Ռեալ Սոլթ Լէյքը» 0:0 հաշուով է աւարտել «Կանզաս Սիթի» դէմ տնային խաղը:

«Ռեալ Սոլթ Լէյքը» յարձակուող Եուրա Մովսիսեանը մեկնարկային կազմում խաղացել է 57 րոպէ, իսկ Հայաստանի հաւաքականի թեկնածու Դաւիթ Արշակեանը «Շիքակօ Ֆայր» կազմում փոխարինման է դուրս եկել 86-րդ րոպէին, երբ հաշիւը 2:1 էր:

ԳԵՈՐԳ ՂԱԶԱՐԵԱՆԸ ԴՈՒՔԼԻ ՀԵՂԻՆԱԿ Է ԴԱՐՁԵԼ ՊՈՐՏՈՒԳԱԼԻԱՅԻ ԳԱԲԱԹՈՒՄ

Ֆուտպոլի Պորտուգալիայի գաւաթի խաղարկութիւնում «Մարիտիմուն» Գէորգ Ղազարեանի դուբլի օգնութեամբ 4:0 հաշուով յաղթել է «Նաւալին» եւ դուրս եկել 1/16 եզրափակիչ:

Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպանն աչքի է ընկել 72-րդ եւ 78-րդ րոպէներին: Պորտուգալիայի Գաւաթի 1/16 եզրափակիչի գոյգերը կ'որոշուեն վիճակահանութեամբ:

ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՋԻՆ ԼԻԳԱՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՏԱՐՆԵՐԸ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ ՍՏԵՂԾԵԼ

Հիւսիսային Եւրոպայի մի քանի թիմեր քննարկում են առանձին առաջնութիւն հիմնելու խնդիրը: Նման յայտարարութիւն է տարածել դանիական Կոպենհագենի սպորտային տնօրէն Անդրեաս Հորսհոլտը:

-Դա ճիշտ է: Մենք ցանկանում ենք հենց այս պահից քայլեր ձեռնարկել, քանի որ հզօր թիմերը օրէցօր աւելի են ուժեղանում եւ մեր թիմերի նման թիմերի գոյութիւնը գնալով կարող է աւելի դժուարանալ: Այդ պատճառով էլ մենք ցանկանում ենք այլընտրանքային առաջնութիւն ստեղծել,- Հորսհոլտի խօսքերն է մէջբերում BT պարբերականը:

Տեղեկացրում է նաեւ, որ Կոպենհագենի առաջարկը ընդունել է հոլանդական Ալաքսի, ՊՍՎ էյնդհովենի եւ Ֆեյնորդի, շուեդական Մալմյոյի եւ նորվեգական Ռուսենբորգի կողմից: Բրիտանական The Sun պարբերականն էլ տեղեկացնում է, որ շոտլանդական Սելթիկն ու Ռեյնջերսը նոյնպէս մասնակցում են բանակցութիւններին:

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԿԼԻՉԿՈՆ ՈՒ ԷՆԹՈՆԻ ԶՈՇՈՒԱՆ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ԵՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՆՈՅԵԱՆԻՆ

Այն բանից յետոյ, երբ աշխարհի նախկին ախոյեան բրիտանացի բռնցքամարտիկ Թայսոն Ֆիւրին հրաժարուեց իր տիտղոսներից, բռնցքամարտի ասոցիացիայի փրոմոտթեր էրի Հարնը յայտարարել է, որ մօտ օրերս պաշտօնապէս հաստատուելու է Վլադիմիր Կլիչկոյի եւ Էնթոնի Զոշուայի մարտի մասին:

Բռնցքամարտիկները համաձայնել են կռուել WBO եւ WBA գօտիների համար:

Յիշեցնենք, որ անցած տարի Ֆիւրին նուաճել էր այս վարկածներով ախոյեանի կոչումները Կլիչկոյից եւ այս տարուայ Յոնիսին պէտք է կայանար նրանց ուեւանշ մարտը, սակայն մի քանի անգամ յետաձգելուց յետոյ Ֆիւրին առողջական խնդիրների պատճառով հրաժարուել էր պաշտպանել տիտղոսները:

Նշենք, որ 27-ամեայ Զոշուան 17 մարտի է մասնակցել եւ 17 նոկաուտով յաղթանակ տարել: Նա նաեւ Լոնտոնի օլիմպիական խաղերի ախոյեան է:

ՄԵՍԻՆ ԿԵՐԱԴԱՐՁԸ ՆՇԵՑ ԳՈԼՈՎ, «ԲԱՐՍԵԼՈՆԱՅԻ» ՎՍՏԱՅ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Սպանական Պրիմերայի 8-րդ տուրում «Բարսելոնան» սեփական խաղադաշտում 4 անպատասխան գնդակ ուղարկեց «Դեպորտիվոյի» դարպասը:

Առաջին խաղակէստում կատարուեցին խփեցին 3 կոլ՝ հանելով յաղթողի վերաբերեալ բոլոր հարցերը: Նախ դուբլի հեղինակ դարձաւ պրագիլացի կիսապաշտպան Ռաֆինեան, այնուհետեւ աչքի ընկաւ ուրուգուացի յարձակուող Լուիս Սուարեսը:

55-րդ րոպէին փոխարինման դուրս եկաւ վնասուածքից վերականգնուած Լիոնել Մեսին, որը 3 րոպէ անց հաշիւը դարձրեց 4:0: 65-րդ րոպէին հիւրերը մնացին 10 խաղացողներով, սակայն «Բարսելոնան» չկարողացաւ մեծացնել առաւելութիւնը:

Մեսին խաղադաշտից բացակայում էր Հոկտեմբերի 22-ից, երբ վնասուածք էր ստացել Մադրիդի «Աթլետիկոյի» դէմ խաղում:

«Բարսելոնան» 16 միաւորով բարձրացաւ երկրորդ տեղ եւ մէկ միաւոր է գիջում առաջատար դարձած «Սելիլիային», որը 3:2 հաշուով յաղթեց «Լուգանեսին»:

ՄԱՆՉԵՍԹԵՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՆ ԱՄԵՆԱՇԱՏ ՄԱՐԶԱՇԱՊԻԿ ՎԱՃԱՌԱԾ ԹԻՄՆ Է ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

2011-ից մինչեւ այսօր Մանչեսթեր Եունայթեդը համարում է աշխարհի ամենաշատ մարզաշապիկը վաճառած թիմը:

Նշենք, որ վաճառուած են համարում միայն պաշտօնական խանութներից գնուած մարզաշապիկները: Հետազօտութիւնն անցկացուել է PR-մարկետինգի դոկտոր Պիտեր Ռոլմանի կողմից, ում վիճակագրական տուեալների արդիւնքում պարզուել է, որ Եունայթեդը 1.75 մլն մարզաշապիկ:

Երկրորդ ու երրորդ տեղերն են զբաղեցրել Ռեալ Մադրիդը եւ Բարսելոնան, որոնք վաճառել են համապատասխանաբար 1.65 եւ 1.29 մլն մարզաշապիկ:

ԻԶԱՊԵԼ ՊԱՅՐԱԳՏԱՐԵԱՆԻ ՆՈՐ ԽՏԱՍԱԼԻԿ

Շարունակուած էջ 13-էն

Tilson-Thomas-ի, Nikolaus Harnoncourt-ի, Mariss Jansons-ի, Yo Yo Ma-ի, Pinchas Zukerman-ի եւ այլոց հետ:

Պայրագտարեանի ձայնը կը հնչէ Մատանինբու Տիրակալը Lord of the Rings: The Twin Towers ֆիլմին մէջ, (որուն համար ան շահած է Կրէմի մրցանակ) եւ Աթոմ

Էկոյեանի Արարատ ֆիլմին մէջ: "Երկար ճանապարհ դէպի տուն" վաւերագրական ժապաւէնը կը պատմէ Հայաստան տուած իր առաջին այցելութեան մասին, իսկ BBC-ի նկարահանած Holocaust- A Music Memorial from Auschwitz ֆիլմին մէջ, Պայրագտարեան Աուշվիցի մէջ կը կատարէ Հրէական Ողջակիզման գոհերուն նուիրուած Henryk Gorecki-ի ստեղծագործութիւնը:

ԱՍՏՂԵՐԸ ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ

ԽՈՅ Մարտ 21-Ապրիլ 19
Երաժշտական գիտությունը քեզ մղած է տարբեր առանձնաշնորհուններու որոնք յաջողութեանդ մեծ սատար կանգնած են: Երիտասարդ մը քեզի պիտի դիմէ խրատի եւ ցուցմունքի համար, եթէ ճարը եւ լուծումը չես գիտեր՝ սխալ տեղեկութիւն մի տար: Բախտաւոր թիւերդ են: 7,14,17,29,30

ՑՈՒԼ Ապրիլ 20-Մայիս 20
Նոր արկածախնդրութիւններ քեզ յուսադրելով՝ մոռցնել պիտի տան ֆիզիքական ցաւերդ: Անցեալին պատահած տքերդ դէպք մը, կը մղէ քեզ ատելութեամբ վարուելու կարգ մը գործընկերներուդ հետ: Բախտաւոր թիւերդ են: 1,15,19,23,28

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ Մայիս 20-Յունիս 20
Ինքնաշարժային ճամբորդութիւններ շատ կը սիրես եւ երբէք չես վարանիր երկար պտոյտներ կատարել: Երեխայի մը լաւ լուրերով շատ պիտի ուրախանաս եւ յուսադրուի ընելու այն բաները որոնք երկար ատենէ ձգձգած էիր: Բախտաւոր թիւերդ են: 8,16,28,31,35

ԽԵՅԳԵՏԻՆ Յունիս 21-Յուլիս 22
Արժանի եւ յարգանքի եւ սիրոյ՝ բայց սա չի նշանակեր որ միշտ ուշադրութեան կեդրոնի առարկայ պիտի ըլլաս: Գիշերները ուշ մի գրօսնիր որ սպառնալիքներու դիմաց չգտնես դուն քեզ: Դէպի յառաջ նայէ միշտ եւ նոր ծրագիրներ կազմակերպէ: Բախտաւոր թիւերդ են: 3,15,24,26,33

ԱՌԻԺ Յուլիս 23-Օգոստոս 22
Երբ ըմբոստ եւ կամակոր միտումներ կ'ունենան՝ հետեւանքները շատ անբաղձալի եւ սխալ կ'ըլլան: Նեղութիւններդ բարկութեամբ դիմագրաւելու՝ հանդարտ եւ համբեր եւ իմաստութեամբ վարուէ շուրջիներուդ հետ: Բախտաւոր թիւերդ են: 6,19,24,31,32

ԿՈՅԱ Օգոստոս 23-Սեպտեմբեր 22
Բնութիւնդ է որ ցանկան արդարութեան՝ սակայն միշտ անիրաւութեան առջեւ կը գտնես դուն քեզ քանի որ վստահութիւնդ դրած եւ անկատար մարդոց վրայ: Բարեկամական խոր կապեր հաստատած եւ գործընկերոջ մը հետ: Բախտաւոր թիւերդ են: 2,13,25,31,32

ԿՇԻՈՔ Սեպտեմբեր 23-Հոկտեմբեր 22
Երբ շրջապատուած եւ սիրելիներով եւ բարեկամներով՝ դուն քեզ զօրաւոր եւ ինքնավստահ կ'զգաս: Օրէնքները խախտել երբէք չես սիրեր որպէսզի տուգանքի չ'ենթարկուիս: Շատ բաներու մէջ դերահաւատ ըլլալուդ՝ կը կորսնցնես: Բախտաւոր թիւերդ են: 4,13,22,27,34

ԿԱՐԻՃ Հոկտեմբեր 23-Նոյեմբեր 21
Անձի մը հետ յարաբերելդ յետոյ, նախապատուութիւններդ եւ կեցուածքդ սկսած են փոխուիլ կեանքի նկատմամբ եւ աւելի լաւատես եղած ես: Մի նեղուի որ նիւթական նեղութեան մէջ ըլլաս, քանի որ ստացուածքներդ կախեալ չէ կեանքդ: Բախտաւոր թիւերդ են: 9,11,23,34,35

ԱՂԵՂՆԱԲՈՐ Նոյեմբեր 22-Դեկտեմբեր 21
Բնութեան գեղեցկութիւնն ու հանդարտութիւնը շատ կը սիրես եւ կը հրապուրուիս անոնցմով: Սիրտդ մի խստացներ սիրելիիդ կարիքներուն հանդէպ, փորձէ կակուղ եւ կարեկից ըլլալ: Կեանքդ ապրիր որպէս լաւ օրինակ ուրիշներու: Բախտաւոր թիւերդ են: 14,20,27,29,30

ԱՅԾԵՂՋԻԻՐ Դեկտեմբեր 22-Յունուար 19
Առանց տատանսելու որոշումներ կ'առնես եւ կը յաջողիս: Ունեցած գիտութիւնդ կիրարկելու եւ գործիդ ծրագիրներուն մէջ: Առողջութիւնդ իր բնական վիճակին հասցնելու համար, պէտք է համբերութեամբ հետեւիս ցուցմունքներուն: Բախտաւոր թիւերդ են: 1,20,28,31,33

ԾՈՎԱՆՈՅՇ Յունուար 20-Փետրուար 18
Չափազանց խոնարհ եւ զգայուն ըլլալուդ՝ իրաւունքներդ կը կորսնցնես: Տօնական օրերը քեզի շատ եռանդ եւ աշխուժութիւն կու տան: Յառաջիկայ ամիսները շատ զբաղ կրնան ըլլալ ծրագրելով եւ նախապատրաստելով ընդունելութիւններ: Բախտաւոր թիւերդ են: 5,8,22,34,35

ՉՈՒԿ Փետրուար 19-Մարտ 20
Մարդոց արտաքին երեւոյթներէն եւ վարմունքներէն հետեւցնելով կարծիքներու մի եանգիր: Յատուկ դժուարութիւններ կրնաս ունենալ ապրելու կողակիցիդ հետ, որոնք նկարագրի դերութիւններ կրնան ըլլալ եւ դիրքութեամբ փոխուիլ: Բախտաւոր թիւերդ են: 16,21,25,30,31

Երեւանեան Հաւարն Ու Կոռեկտութեան Ձնջուած Սահմանները

Շարունակուած էջ 2-էն

անդամներն իրենց բարեկամ պետութիւններն են համարում»:

Աւելին, անդրադառնալով այն փաստին, որ ՀԱՊԿ պետութիւնների դեկլարաները չեն կարողացել պայմանաւորուել գլխաւոր քարտուղարի պաշտօնում Հայաստանի ներկայացուցչի թեկնածութեան շուրջ, թերթը գրում է. «Երկու ժամ բուռն քննարկումներից յետոյ նախագահները դուրս եկան լրագրողների մօտ առանց արդիւնքների: Գլխաւոր քարտուղարի մասին հարցը որոշուել է հանել այսօրուայ օրակարգից, ցածրաձայն քրթմնջաց Սերժ Սարգսեանը՝ չբացատրելով նման որոշման պատճառները»: Մեկ այլ ուսաստանեան պարբերական՝ «Կոմերսանտ»-ն էլ այսպէս է «պատկերում».

«...Ինչից յետոյ պարոն Սարգսեանը նոյնպէս ան-

հասկանալի ինչ-ոչ բան էր քրթմնջում քթի տակ»:

Կոռեկտութիւնից գուրկ ու սանձարձակութեամբ արտայայտուած ուսաստանեան մամուլի հրապարակումները, պարզ է, որ պատահականութիւն չեն, դրանք թելադրուած են «վերելից»: Սա պատասխան է, թէ ինչպէս է «մայր Ռուսաստանը» վերաբերում Հայաստանին ու Երեւանում անցկացուած զագաթնաժողովին:

Փաստօրէն, միակ յայտարարութիւնը, որը կարելի է ուշագրաւ համարել, դա Լաւրովի յայտարարութիւնն էլ, այն էլ հայկական կողմի համար որոշակիօրէն վտանգներով լի: Հնարաւոր է, որ Ղարաբաղի հարցն ու հայ-թուրքական սահմանի բացուած դառնան Ռուսաստան-թուրքիա բանակցութիւնների առարկայ:

«ՀԱՅԵԼԻ»

Տագնայ Կարէն Կարապետեանի Համար

Շարունակուած էջ 2-էն

որ այդ հանգամանքը որքան էլ կարեւոր, որքան էլ դրական տրամադրող, այդուհանդերձ ամենավճռորոշը չէ նոր կառավարութիւնից սպասումների ձեւաւորման առումով: Վճռորոշը լինելու են քաղաքական գործօնները, համակարգային գործօնները:

Հենց այդ առումով, եթէ նրանք, ովքեր հեռացել են կառավարութիւնից եւ գիշեր տեղը «տեխնոկրատներին», իրենց տեղը ամուր են պահում ՀՀ-ում, ապա գործնականում անհնար է դառնում «տեխնոկրատներին» համակարգային արդիւնաւետութիւնը, որքան էլ նրանք անկեղծօէեն ցանկանան եւ ձգտեն դրան:

Ըստ այդմ, տնտեսական իրավիճակ, տնտեսական խաղի կանոն եւ ընդհանրապէս համակարգային միջավայր փոխելու համար կարէն Կարապետեանը նախ պէտք է փոխի ՀՀ-ի «ստատուս-բուռն»: Դա նուազագոյնն է համակարգային փո-

փոխութիւնների ներքին բաղադրիչի խնդիրը լուծելու տեսանկիւնից:

Բայց, կայ իհարկէ արտաքին բաղադրիչի խնդիրը: Միայն ներքին բաղադրիչի հարցի լուծումը կը բերի որոշակի փոփոխութիւնների, որոնք սակայն չեն կարող արտացոլուել ընդհանուր հասարակական-պետական որակների տեսքով: Դրանք կ'արտացոլուեն լոկ բարեկեցութեան ընդհանուր աստիճանի փոփոխութեամբ, ինչը սակայն հակառակ ազդեցութիւն չի թողնի պետական կենսաւնակութեան եւ որակների առումով, որովհետեւ դրանց համար հրամայական են փոփոխութիւններն արտաքին բաղադրիչի տեսանկիւնից: Որովհետեւ Հայաստանը որպէս պետութիւն չի կարող զարգանալ, քանի դեռ գտնուում է պետական արդիականութիւնից ոչ միայն գուրկ, այլ այդ արդիականութիւնը մարտահրաժուէր դիտարկող պետութիւնների միջավայրի ազդեցութեան տակ:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՊԱՏՐԱՍ Է ԸՆԴՈՒՆԵԼ

Շարունակուած էջ 7-էն

կու գան մանրամասն յայտարարութեամբ:

Սփիւռքի փոխնախարարը անդրադարձաւ նաեւ այն քննադատութեան, թէ ինչու Հայաստանի նախագահի յանձնարարութեամբ անցեալ շաբաթ մարդասիրական օգնութիւնը Սուրիա տեղափոխած օդանաւերը դատարկ վերադարձան Հայաստան. «Բեռնատար ինքնաթիւներով կարող ենք բերել Հայաստան: Եւ մեր աշխատակիցին էդ նպատակով գործուղել էինք, վարչութեան պետին: Որեւէ մէկը չէր դիմել նրան: Ի՞նչ կ'ասէք դրան: Նրանք, ովքեր գիտեն էն սիրիահայերը տեղը, որոնք բեռներ տանող ինքնաթիւներով ցանկանում են գալ, տեղն ասէք, վերցնենք բերենք»:

Այն դիտարկման, թէ տեղի

ազգային իշխանութիւնները տեղեակ չեն եղած, Սրապիոնեան հակադարձեց. «Չի կարող այդպիսի բան լինել: Այնտեղ ազգային իշխանութիւնները համակարգուած են աշխատում, շտապօգնութեան մարմինները համակարգուած են աշխատում»:

Կառավարութեան նիստին Սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը եւս անդրադարձած է սուրիահայերու խնդիրներուն, սակայն տարհանման անհրաժեշտութեան մասին չէ խօսած: Նիստէն յետոյ լրագրողներու հետ զրոյցին նախարարը պնդեց, որ վիճակը այս պահին Հալէպի մէջ կայուն է:

Պաշտօնական տուեալներով, անցեալ 5 տարիներու ընթացքին Հայաստան տեղափոխուած է 20 հազար սուրիահայ, որոնցմէ 17 հազարը մնացած է հայրենիք:

SYRIAN ARMENIAN RELIEF FUND

Save Support Sustain

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianrelieffund.org

ՄԱՅԱԶԳ

ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
(1977-2016)

Խոր կսկիծով կը գուժենք անակնկալ մահը մեր սիրեցեալ ամուսնոյն, եղբոր եւ հարազատին՝ ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆի անակնկալ մահը որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 13 Հոկտեմբեր, 2016ին, Լաս Վեկասի հիւանդանոցին մէջ:

Հանգուցեալի Տան Կարգը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 20 Հոկտեմբեր 2016ին Վէյն Նայսի Ս. Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ, երեկոյեան ժամը 7:00-ին:

Յուզարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 21 Հոկտեմբերի կ.ե. ժամը 1:30-ին Հոլիվուտի Ս. Յովհաննու Կարապետ Եկեղեցւոյ մէջ, ապա թաղումը պիտի կատարուի Հոլիվուտ Հիլզի Ֆորեսթ Լոն գերեզմանատան մէջ:

Սգակիրներ՝

Այրին Տիկ. Սիւզան Սինանեան եւ զաւակը Սամուէլ Եղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Մանուկ եւ Արմինէ Սինանեան եւ զաւակները

Հօրաքոյրը՝ Տիկ. Սոնա Ասատրեան
Մօրաքոյրը՝ Տիկ. Հռիփսիմէ Պարսամեան
Տէր եւ Տիկ. Կառլէն եւ Անահիտ Հայրապետեան
եւ համայն Սինանեան, Հայրապետեան, Չիլիսկիրեան, Ասատրեան, Տէր Սահակեան, Սագոյեան, Պէրպէրեան, Սերիմեան, Գարամանուկեան, Տէյիւրմէնճեան եւ Աւետիսեան ընտանիքները:

Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւնները կատարել «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընկ. ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆի անակնկալ մահուան առթիւ, Լաս Վեկասի Ս.Դ.Հ.Կ.ի «Հայկ Բժշկեան» մասնաճիւղի անդամները իրենց խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի այրիին, եղբոր եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընկ. ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆի անակնկալ մահուան տխուր առթիւ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը իր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ տիկնոջ՝ Սիւզանին, եղբոր Մանուկին եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընկ. ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆի անակնկալ մահուան տխուր առթիւ Հ.Մ.Մ.ի վարչութիւնը իր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ տիկնոջ՝ Սիւզանին, եղբոր Մանուկին եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընկ. ԿԵՐԻ ՍԻՆԱՆԵԱՆի վաղհաս մահուան տխուր առթիւ Ս.Դ.Հ.Կ.ի «Կայծ» Երիտասարդական Միութեան անդամները իրենց խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ տիկնոջ՝ Սիւզանին, եղբոր Մանուկին եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն:

ԴՈԿՏ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՅՍԱՐԱՆԵԱՆ

Շարունակուած էջ 13-էն

Ձեկուցաբերը մերթ ընդ մերթ, մէջբերումներ կատարեց ներկայացուած գիրքէն, որոնք մեծապէս սպաւորեցին ներկաները:

Հաճելի էր ունկնդրել Հայր թովմասին դասախօսութիւնը, որովհետեւ շնորհիւ իր հմտութեան եւ խօսելաոճին, աւելի եւս լուսաբանուեցանք Ս. Գրիգոր Նարեկացիի սրբակենցաղ եւ միսթիֆական կեանքով:

Գեղարուեստական յայտագրով զոր պատրաստած էր «Այտընեան» երգչախումբի երկա-

րամեայ ղեկավար՝ մատչելի Կրէյկ Սարոյեան, բեմ բարձրացաւ շարականագետ, համակրելի, համեստ եւ անզուգական ձայնով օժտուած արուեստագետ՝ Վաչէ Հայրապետեանը, որ Նարեկացիին հրամցուց «Հավուն Հավուն» շարականը, արժանանալով բոլոր ծափափահարութիւնները:

Ապա հանդիսավարը բեմ հրաւիրեց Արժ. Տէր Արշակ Աւագ Քահանայ Խաչատուրեանը, որ իր սրտի խօսքը ուղղէ ներկաներուն:

Արժ. Տէր Հայրը նախ շնորհաւորեց ժողովրդապետ Հայր եւ եկեղեցւոյ Մշակութային Յանձնախում-

բը, նմանօրինակ ձեռնարկ մը կազմակերպելու համար: Ան, բարձրաթուիչ հայերէնով իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեանի կատարած գործին: «Այս գիրքը լուրջ մտաւորականի սիրայօժար եւ տքնաջան աշխատանքի դրոշմը կը կրէ, որուն համար ջերմապէս կը շնորհաւորեմ հեղինակը: Նարեկացիի «Մատեան Ողբերգութեան» հրաշալի գործը, ինչպէս նաեւ սուրբին տարբեր ստեղծագործութիւնները գայն կը նկատեն Հայ Եկեղեցւոյ եւ միջազգային գրականութեան մեծագոյն տիտաններէն մէկը, որուն գործերը թարգմանուած են բազմաթիւ լեզուներու:

Դարձեալ բեմ հրաւիրուեցաւ արուեստագետ Վաչէ Հայրապետանը եւ Նարեկացիին երգեց «Սայլն ան իջանէր» հոգեթով շարականը, յուզելով ներկաները:

Ապա բեմ բարձրացաւ, Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեանի երկարամեայ բարեկամ՝ Մախթոյ Կրէյկ Սարոյեանը, որ յայտնապէս յուզուած, իր սրտառու խօսքը ուղղեց Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեանին: «Սիրելի Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեան, սոգորուած Նարեկացիի սիրով, համբերութեամբ եւ յամառ աշխատանքով յաջողած է մատչելի

դարձնել Ս. Գրիգոր Նարեկացիին ապրումներու ներաշխարհը: «Դուք, Դոկտ. Յովհաննէս, երկար տարիներէ ի վեր կը ծառայէք հայ մշակութիւն եւ գրականութեան. փաստ՝ ձեր երեսունէ աւելի հրատարակած գիրքերը: Ձեզի կը մաղթեմ առողջութիւն եւ երկար կեանք, որպէսզի նորանոր գիրքերով հարստացնէք հայ գրականութեան անդամատանը», եզրափակեց մատչելի:

Վաչէ Հայրապետեան դարձեալ իր գեղեցիկ ձայնով երգեց «Տէր Ողորմեա» յուզիչ շարականը:

Ապա բեմ բարձրացաւ Դոկտ. Յովհաննէս Ահմարանեան եւ իր յուզախառն շնորհակալութիւնը յայտնեց ներկաներուն, օրուան յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերող անձերուն եւ եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութեան Յանձնախումբին, որոնք պատրաստած էին երեկոյին հիւրասիրութիւնը:

Հայր Անտոն Նորատուենկեանի փակման աղօթքով վերջ գտաւ հանդիսութիւնը, որուն յաջորդեց գինեծօնի արարողութիւնը, մասնակցութեամբ յայտագրին մաս կազմող անձերու:

Դոկտ. Յովհաննէս մակագրեց իր գիրքերը, որոնց հասցեթիւղ նուիրեց եկեղեցւոյ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկ. Պողոս եւ Արփի Մարգարեաններ իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք մասնակից եղան իրենց հարազատին՝ հանգուցեալ Ջարուհի Բարիքեանի մահուան առթիւ, յուզարկաւորութեան իրենց ներկայութեամբ, այցելութիւններով, հեռաձայներով եւ փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններով:

Այս առթիւ Տէր եւ Տիկ. Պողոս եւ Արփի Մարգարեաններ 200 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

*****

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ողբացեալ Ջարուհի Բարիքեանի մահուան տխուր առթիւ «Մասիս» շաբաթաթերթին կը նուիրեն՝

Տէր եւ Տիկ. Յակոբ եւ Մարո Մարգարեան 200 տոլար
Տէր եւ Տիկ. Հրաչ եւ Նէնսի Մարգարեան 200 տոլար

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ ԽԱԶԻԿ ԿԱՐՍԵՎԱՆԵԱՆի մահուան տխուր առթիւ «Մասիս» իր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն: Մասնաւորաբար Տօքթ. եւ Տիկ. Համբիկ եւ Նայրա Սարաֆեաններուն:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ ԽԱԶԻԿ ԿԱՐՍԵՎԱՆԵԱՆի մահուան տխուր առթիւ ՍԴՀԿ Արեւմտեան Ամերիկայի վարչի Մարմինը իր բոլոր միաւորներուն անունով խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն եւ մասնաւորաբար Տօքթ. եւ Տիկ. Համբիկ եւ Նայրա Սարաֆեաններուն:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ ԽԱԶԻԿ ԿԱՐՍԵՎԱՆԵԱՆի մահուան տխուր առթիւ Լուիզիանայի Ս.Դ.Հ.Կ.ի «Ժիրայր Մուրատ» մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորագգաց ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն եւ մասնաւորաբար Տօքթ. եւ Տիկ. Համբիկ եւ Նայրա Սարաֆեաններուն:

Առ այդ 200 տոլար կը նուիրէ «Մասիս»ին:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ ԽԱԶԻԿ ԿԱՐՍԵՎԱՆԵԱՆի մահուան տխուր առթիւ Լուիզիանայի Տէր եւ Տիկ. ընկ. Վազգէ եւ Հայկօ Գալթաքեան իր խորագգաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն եւ մասնաւորաբար Տօքթ. եւ Տիկ. Համբիկ եւ Նայրա Սարաֆեաններուն:

Առ այդ՝ փոխան ծաղկեպսակի 200 տոլար կը նուիրեն «Մասիս Շաբաթաթերթին»:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ ԽԱԶԻԿ ԿԱՐՍԵՎԱՆԵԱՆի մահուան տխուր առթիւ «Մասիս» իր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն: Մասնաւորաբար Տօքթ. եւ Տիկ. Համբիկ եւ Նայրա Սարաֆեաններուն:

GOLDEN STATE BANK

Introducing Our Special Gold CD

1.26% annual
percentage
yield

15 months

1.51% annual
percentage
yield

25 months

**Limited Time Offer
September 15 – November 15, 2016**

**To open your Certificate of Deposit or for more information
please call or email us at goldcd@goldenstatebank.com**

Head Office
500 N. Brand Blvd.
23rd Floor
Glendale, CA 91203
Phone: 818.254.1052

**Inland Empire
Regional Office**
870 N. Mountain Avenue
Upland, CA 91786
Phone: 909.981.8000

www.goldenstatebank.com

Must make a minimum deposit of \$ 25,000 to a maximum of \$1,000,000 to receive the special rates. The Interest rate will be fixed for the term of the Certificate of Deposit. The offer applies to personal and business accounts. Additional minimum deposits of \$2,500 can be made at any time. Any early withdrawal or closure of the Certificate of Deposit, prior to maturity, may result in fees or penalties. Please check with one of our offices for complete terms and conditions.